

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Veřejná podpora v EU

State Aid in the EU

Student: Bc. Andrea Dostálová

Vedoucí diplomové práce: Mgr.Ing. Magdaléna Kubečková, Ph. D.

Ostrava 2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Řešitel: **Bc. Andrea Dostálová**

Program: **Hospodářská politika a správa**

Obor: Eurospráva

Specializace: 00 - Eurospráva

Téma: Veřejná podpora

State Aid in the EU

1. Úvod
  2. Význam hospodářské soutěže v EU
  3. Veřejná podpora v EU
  4. Uplatňování pravidel EU v oblasti veřejné podpory v ČR
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Odborná literatura:

Vedoucí: Mgr.Ing. Magdaléna Kubečková, Ph.D.

Datum zadání: 21. listopadu 2008

Datum odevzdání: 30. dubna 2009

---

doc. Ing. Karel Skokan, Ph.D.
vedoucí katedry

---

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 a 3 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 30. dubna 2009

.....

Bc. Andrea Dostálová

Děkuji vedoucí mé diplomové práce Mgr.Ing. Magdaléně Kubečkové, Ph. D. za konzultace a rady, které mi v průběhu psaní diplomové práce poskytovala.

Obsah

1	ÚVOD.....	7
2	VÝZNAM HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE V EU	9
2.1	DEFINOVÁNÍ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE.....	9
2.2	TRŽNÍ SITUACE (MODELY CHOVÁNÍ FIRMY)	13
2.2.1	Dokonalá konkurence	13
2.2.2	Monopol	14
2.2.3	Oligopol	15
2.2.4	Monopolistická konkurence.....	16
2.3	TEORETICKÉ PŘÍSTUPY K REGULACI HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE	16
2.3.1	Klasická škola	16
2.3.2	Ordoliberalismus	17
2.3.3	Chicagská škola	17
2.3.4	Nová klasická škola	18
2.4	KOMUNITÁRNÍ PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE	18
2.4.1	Ustanovení Smlouvy ES.....	19
2.4.2	Nařízení Rady a Komise	20
2.4.3	Oznámení, sdělení a vodítka	23
2.4.4	Rozsudky Evropského soudního dvora, Soudu první instance a rozhodnutí Komise	24
2.5	ČESKÉ PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE	24
2.5.1	Zákonné předpisy.....	25
2.5.2	Podzákonné právní předpisy	25
2.5.3	Neprávní instrumenty s neformální závazností.....	26
2.6	EVROPSKÁ KOMISE A SOUTĚŽNÍ ÚŘADY	26
2.6.1	Evropská komise	26
2.6.2	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	28
2.6.3	Evropská soutěžní síť (ECN)	29
3	VEŘEJNÁ PODPORA V EU	31
3.1	VYMEZENÍ POJMU VEŘEJNÁ PODPORA.....	31
3.2	FORMY VEŘEJNÉ PODPORY	34
3.3	EVROPSKÁ LEGISLATIVA UPRAVUJÍCÍ VEŘEJNOU PODPORU	38
3.3.1	Pravidlo de minimis.....	39
3.3.2	Blokové výjimky.....	42

3.4	ČESKÁ LEGISLATIVA UPRAVUJÍCÍ VEŘEJNOU PODPORU	48
3.4.1	<i>Situace před vstupem České republiky do EU.....</i>	48
3.4.2	<i>Situace po vstupu České republiky do EU.....</i>	50
3.5	ROLE KOMISE PŘI POSKYTOVÁNÍ VEŘEJNÉ PODPORY V EU.....	51
3.5.1	Řízení ve věcech notifikované veřejné podpory	52
3.5.1.1	Předběžný přezkum notifikace	52
3.5.1.2	Formální vyšetřovací řízení.....	53
3.5.2	Řízení o nezákonné veřejné podpoře.....	54
3.5.3	Řízení v případech zneužití veřejné podpory.....	54
3.5.4	Řízení týkající se existujících programů veřejné podpory.....	54
4	UPLATŇOVÁNÍ PRAVIDEL EU V OBLASTI VEŘEJNÉ PODPORY V ČR	56
4.1	VEŘEJNÁ PODPORA V ČR PŘED VSTUPEM DO EU.....	56
4.1.1	<i>Veřejná podpora v ČR v roce 2000 .....</i>	56
4.1.2	<i>Veřejná podpora v roce 2001 .....</i>	57
4.1.3	<i>Veřejná podpora v roce 2002 .....</i>	58
4.1.4	<i>Veřejná podpora v roce 2003 .....</i>	59
4.2	VEŘEJNÁ PODPORA V ČR PO VSTUPU DO EU	59
4.3	VEŘEJNÁ PODPORA V ČR V PRAKTICKÝCH PŘÍKLADECH.....	61
4.3.1	<i>Dotace poskytnutá úřadem práce.....</i>	62
4.3.1.1	Prozkoumání slučitelnosti podpory se společným trhem	65
4.3.2	<i>Dotace poskytnuté Ministerstvem zemědělství .....</i>	67
4.3.2.1	Prozkoumání slučitelnosti podpory se společným trhem	70
5	ZÁVĚR	73
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	75
	SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ.....	80
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	81
	SEZNAM PŘÍLOH	82

1 Úvod

Hospodářskou soutěž dnes vnímáme jako jeden z klíčových aspektů podporujících růst efektivitu celého hospodářství. Soutěž mezi podnikateli je považována za základní mechanismus tržní ekonomiky. Dá se s klidem označit za motor veškerého úspěchu na trhu. Podporuje inovace a snižuje výrobní náklady.

Z hlediska této práce budou nejpodstatnější různé způsoby jejího narušení, primárně se tato práce věnuje problematice poskytování veřejné podpory.

Za veřejnou podporu je obecně považována jakákoli podpora, která je poskytována státem nebo územními samosprávnými celky, a to za účelem regionálního rozvoje, prosazování politik veřejného zájmu, podpory rozvoje určitých aktivit či ochrany kulturního dědictví.

Pravidla, jež jsou v členských státech EU orientována na kontrolu nad veřejnou podporou, jsou velice přísná a jejich smyslem je nejen snížit objem poskytovaných veřejných podpor v rámci vnitřního trhu, ale také nastolit v rámci jejího poskytování přísný řád.

Ačkoli je veřejná podpora bezesporu výrazně protekcionistickým opatřením sloužícím k podpoře národních podniků, nelze ji vnímat výhradně negativně. Pozitivní rovinou veřejné podpory je napomáhání v boji proti nezaměstnanosti, podpora regionálního rozvoje, ekonomické posílení malých a středních podnikatelů.

Cílem této diplomové práce je na základě analýzy právního rámce upravujícího oblast veřejné podpory, jak na úrovni Společenství, tak v právním řádu České republiky provést analýzu prostředků poskytnutých podnikatelům ze státního rozpočtu na základě konkrétních případů.

Celá práce je členěna do tří kapitol, z nichž první dvě jsou zaměřeny teoreticky a třetí část nahlíží na danou problematiku z praktického hlediska.

První kapitola definuje hospodářskou soutěž v EU, rozebírá jednotlivé tržní situace, a to Dokonalou konkurenci, Monopol, Oligopol a Monopolistickou konkurenci. Dále uvádí jednotlivé názory na způsob prosazování ochrany hospodářské soutěže a komunitární a české

právo hospodářské soutěže. Závěr první kapitoly se soustřeďuje na pravomoci Evropské komise a soutěžních úřadů jednotlivých členských zemí.

Druhá kapitola se věnuje vymezení veřejné podpory jako jednoho z typů protisoutěžního jednání a popisuje jednotlivé formy veřejné podpory. Dále rozebírá evropské i české právní normy upravující veřejnou podporu, včetně pravidla de minimis a blokových výjimek. Analyzuje roli Komise při poskytování veřejné podpory v EU.

Ve třetí kapitole jsou popsány dva konkrétní případy poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu a zkoumáním, zda je tato podpora slučitelná se společným trhem či nikoli. Také jsou zde uvedena statistická data o poskytnuté veřejné podpoře v České republice v letech 2000 až 2007.

2 Význam hospodářské soutěže v EU

Soutěž mezi podnikateli je základním mechanismem tržní ekonomiky a je také považována za motor veškerého úspěchu na trhu. Podporuje inovace, snižuje výrobní náklady a zvyšuje výkonnost celého hospodářství. Pouze firmy, které jsou stimulovány konkurencí, nabízí výrobky a služby, které jsou z hlediska ceny a kvality konkurenceschopné. Soutěž je také velmi významná pro spotřebitele, jelikož jim umožňuje vybírat si ze širšího sortimentu zboží za nižší ceny.

Aby byla hospodářská soutěž efektivní, musí na trhu působit na sobě nezávislé firmy, které jsou vystaveny konkurenčnímu tlaku. Pro zajištění schopnosti dodavatelů vyvíjet konkurenční tlak, je potřeba soutěžení kontrolovat. Pokud kdokoli soutěží způsobem, který je nepřijatelný, je nutné takového jedince trestat v souladu s právními normami.

2.1 Definování hospodářské soutěže

Právní úprava hospodářsko – soutěžního práva přímo nedefinuje pojem hospodářské soutěže. Proto se výklad pojmu, resp. definice, hospodářské soutěže v různých zdrojích odlišuje.

Dle Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je hospodářskou soutěží soutěžení podnikatelských subjektů v hospodářské oblasti s cílem předstihnout jiné subjekty na trhu a dosáhnout tím hospodářského prospěchu. Fyzické a právnické osoby se mohou svobodně účastnit hospodářské soutěže, avšak musí při tom dodržovat závazná pravidla hospodářské soutěže a nesmí účast v soutěži zneužívat.¹

Autoři Raus a Neruda ve své publikaci vymezují hospodářskou soutěž v návaznosti na věcnou působnost soutěžních předpisů a jimi podmíněné chování soutěžitelů, a to takto: Všechny subjekty, které se účastní hospodářské soutěže, aniž by nutně musely být podnikateli, mají právo v rámci hospodářské soutěže svobodně rozvíjet svou soutěžní činnost v zájmu dosažení svého hospodářského prospěchu. Tyto subjekty, ať již jednají v soutěži

---

¹ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Základní pojmy z oblasti hospodářské soutěže [online]. 2006-2008. [cit. 10. 11. 2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/zakladni-pojmy/>>

samostatně nebo v rámci jakéhokoli sdružení nebo seskupení, ať institucionalizovaného a formalizovaného, i neformálního, jsou však povinny při své účasti v hospodářské soutěži dbát právně závazných pravidel hospodářské soutěže a nesmějí svou účast v soutěži zneužívat.²

V ekonomické encyklopedii je hospodářská soutěž vymezena jako snaha subjektů nabídky a poptávky na trhu s výrobky a službami dosáhnout určitých výhod před ostatními v oblasti hospodářských výsledků při vzájemném ovlivňování jejich hospodářské činnosti.³

Existují dvě základní formy zneužití účasti v hospodářské soutěži:

1. nekalé soutěžní jednání (nekalá soutěž),
2. nedovolené narušení hospodářské soutěže.

Nekalé soutěžní jednání představuje jednání v rámci hospodářské soutěže, které přímo útočí na jiný subjekt (zákazníka či konkurenta) a tím může vyvolat u cílových skupin útoku škodu či jinou újmu. Stížnosti na nekalou soutěž řeší soudy ve sporných řízeních občanskoprávního charakteru, a to na základě žalob, jež jsou podávány subjekty, které se nekalou soutěží cítí být dotčeni. Jestliže soud zjistí, že se soutěžitel choval nekalosoutěžně, může mu uložit, aby se daného jednání zdržel a odstranil závadný stav a také zaplatil náhradu škody, kterou svým chováním způsobil. Příkladem nekalého soutěžního jednání jsou klamavá reklama, klamavé označování zboží a služeb, podplácení, srovnávací reklama, ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí.

Nedovoleným narušením hospodářské soutěže je útok na soutěž samotnou, který se vůči konkrétním subjektům projeví až následně.

Mezi základní jednání, která mohou hospodářskou soutěž narušit, patří:

- **dohody, které narušují hospodářskou soutěž:** jde o dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí sdružení soutěžitelů a jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem je vyloučení, omezení či narušení hospodářské soutěže,
- **zneužití dominantního postavení:** v praxi znamená protisoutěžní jednání jednoho soutěžitele s dominantním postavením majícím na trhu natolik silnou pozici, že je mu

---

² NERUDA, Robert; RAUS, David. Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU. 1. vyd. Brno: CP Books, 2005. s. 3

³ ŽÁK, Milan; a kolektiv. Velká ekonomická encyklopedie. 2. rozšířené vyd. Praha: Linde, 2002. s. 305.

umožněno chovat se do značné míry nezávisle na svých konkurentech, dodavatelích a odběratelích,

- **spojení soutěžitelů (fúze):** větší firmy skupují menší s cílem získat na trhu ještě vlivnější postavení,

Vzhledem k tomu, že soutěž je základem fungování tržní ekonomiky, je nutné ji chránit před nedovoleným narušením. Je potřeba udržet existující úroveň funkční soutěže, její budoucí rozvoj a zabránit činnostem, které by toto narušily. Stížnostmi v oblasti nedovoleného narušování hospodářské soutěže se, na rozdíl od případů nekalé soutěže, zabývají soutěžní úřady⁴. O tom, zda došlo k nedovolenému narušení hospodářské soutěže, tedy nerozhodují soudy.

Osoba, která se hospodářské soutěže účastní, může být pojmenována různě. V právních řádech jednotlivých členských států Evropské unie jednotný název nelze najít. I když se jednotlivá pojmenování od sebe liší, jejich obsah vychází ze základních principů definovaných Evropským soudním dvorem. Podle něj se osoba účastnící hospodářské soutěže nazývá „*undertaking*“, což je každá jednotka, která vykonává hospodářskou činnost bez ohledu na její právní formu a způsob jejího financování.

Jak již bylo zmíněno, není důležité, jak je pojem „*undertaking*“ přeložen, ale je podstatné, aby splňoval všechny dané podmínky. V českém soutěžním právu se setkáme s pojmem *soutěžitel*.

Soutěžiteli se, dle § 2 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen zákon o ochraně hospodářské soutěže), rozumí fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právními osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.

---

⁴ Viz kapitola 1.6.

Za soutěžitele mohou být považováni nejen přímí konkurenti, ale i osoby, které se vůči jinému soutěžiteli nacházejí v dodavatelsko-odběratelském vztahu (vztah navazující)⁵. Podle toho, v jakém jsou soutěžitelé poměru, se rozlišuje horizontální soutěžní vztah a vertikální soutěžní vztah⁶. Toto rozlišení je významné pro posuzování, zda nedochází k zakázaným dohodám, které by narušovaly hospodářskou soutěž. Soutěžitelem může být i subjekt, který se na trhu nachází samotný a tohoto postavení využívá ve svůj prospěch bez ohledu na soutěžitele na ostatních trzích.

K určení postavení soutěžitele v konkrétních soutěžních vztazích na konkrétních trzích, je nutné vymezit tzv. relevantní trh.

Relevantním trhem je, dle § 2 odst. 2 zákona o ochraně hospodářské soutěže, trh zboží, které je z hlediska jeho charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

K realizaci rozboru jakéhokoli soutěžního případu z hlediska jeho slučitelnosti se zákonem o ochraně hospodářské soutěže je zapotřebí brát v úvahu to, že relevantní trh je tvořen třemi složkami a to:

- **věcně relevantní trh:** zahrnuje zboží, které je spotřebitelem pokládáno za vzájemně zastupitelné, a to na základě jeho vlastností, ceny a zamýšleného způsobu použití (poptávková substituce), nebo zboží, které není substitutem z hlediska poptávky, ale které může spotřebitel získat za srovnatelných podmínek od jiného výrobce, jenž může na trh velmi rychle a bez zásadních překážek vstoupit (nabídková substituce),
- **geograficky relevantní trh:** jedná se o vymezení území, ve kterém se může spotřebitel pokoušet nalézt alternativní zdroje dodávek zboží, před tím vymezeného jako předmět věcně relevantního trhu, v takto určené oblasti musejí být podmínky soutěže dostatečně homogenní a také dostatečně odlišné od podmínek na jiném území,
- **časově relevantní trh:** dodavatel, spotřebitel a zboží patří ke stejnému relevantnímu trhu pouze tehdy, jestliže existuje reálná možnost, že se věcně relevantní zboží bude směňovat mezi dodavatelem a spotřebitelem ve stejném časovém období.

---

⁵ NERUDA, Robert; RAUS, David. Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU. 1. vyd. Brno: CP Books, 2005. s. 7.

⁶ *Horizontální soutěžní vztah* je vztah mezi soutěžiteli, kteří působí na stejné úrovni trhu (vztah mezi konkurenty). *Vertikální soutěžní vztah* je vztah mezi soutěžiteli, kteří si nekonkurují a kteří působí na odlišných úrovních trhu (dodavatelsko-odběratelský vztah).

Jednotlivé složky relevantního trhu nelze posuzovat samostatně, relevantní trh musí být hodnocen jako celek. U dohod, které narušují hospodářskou soutěž a u zneužití dominantního postavení se při posuzování vychází ze současné podoby relevantního trhu, zatímco u fúzí se bere v úvahu jeho budoucí podoba.

2.2 Tržní situace (Modely chování firmy)

V praxi je každá firma obklopena určitým prostředím se stanovenými podmínkami a ekonomickými subjekty. A právě mezi firmou a vnějším prostředím existuje vzájemné ovlivňování, kdy chování firmy působí na prostředí a naopak okolí ovlivňuje chování firmy. Jelikož se vnější okolí neustále mění, musí se také firmy těmto změnám umět přizpůsobit. Jednotlivé firmy si také stanovují odlišné cíle⁷.

Základním cílem chování firmy je maximalizace zisku, jeho dosažení je ovlivněno tržní situací, ve které se firma nachází. Je-li firma zisková, může snadněji dosahovat i cílů ostatních (alternativních).

Existují následující tržní situace:

- Dokonalá konkurence,
- Monopol,
- Oligopol,
- Monopolistická konkurence.

2.2.1 Dokonalá konkurence

Dokonalá konkurence je jedním z nejstarších a nejpropracovanějších modelů tržních struktur. Tento model je formulován na základě následujících předpokladů⁸:

- na každém trhu se vyskytuje velký počet kupujících a prodávajících, avšak žádný z těchto ekonomických subjektů není tak silný, aby mohl ovlivňovat cenu nebo výstup odvětví,
- všechny statky jsou homogenní (pro možné porovnání jednotlivých firem mezi sebou),

---

⁷ Těmito cíli může být např.: zajištění dlouhodobého růstu firmy, udržení špičkové úrovně produktů, maximalizace tržeb, maximalizace zisku, proniknutí na nové trhy, vytváření dobrého jména firmy (goodwill).

⁸ HOŘEJŠÍ, Bronislava; MACÁKOVÁ, Libuše; SOUKUP, Jindřich; SOUKUPOVÁ, Jana. Mikroekonomie. 4. rozšířené vyd. Praha: Management Press, 2006. s. 250.

- firmy přijímají danou cenu, která je v dokonalé konkurenci stanovena střetáváním nabídky a poptávky na trhu,
- na všechny trhy existuje volný vstup a výstup,
- všechny ekonomické subjekty jsou dokonale informovány o cenách a množstvích produktu směřovaných na trh, poptávka po výrobcích jednotlivé firmy je dokonale pružná,
- cílem firmy v dokonalé konkurenci je maximalizace zisku a cílem spotřebitele maximalizace užitku.

Dokonalá konkurence se v praxi v podstatě neobjevuje, avšak význam modelu je patrný. Spočívá ve vytvoření východisek pro zkoumání tržních situací v rámci nedokonalé konkurence. Příkladem blízkým předpokladům této tržní situace mohou být trhy zemědělské produkce, některých surovin či peněz.

2.2.2 Monopol

Monopol představuje protiklad dokonalé konkurence. Na rozdíl od dokonalé konkurence, která předpokládala velký počet prodávajících, počítá monopol s jedním výrobcem, který ovládá celý trh. Tato firma určuje podmínky, za nichž bude produkci nabízet (výše ceny, velikost vyráběného výstupu) a také vyrábí výrobek, k němuž neexistují blízké substituty.⁹

Jestliže na trhu vznikne monopol, znamená to, že zde mezi sebou firmy nemohou soutěžit a tím pádem na trhu neexistuje konkurence. Otázkou však zůstává, jak je možné, že se na trhu objevuje pouze jedna firma. Odpověď je jednoduchá, jiné firmy na trh vstoupit nechtějí nebo nemohou. Monopol si totiž zachovává své postavení na trhu díky čtyřem překážkám, které ostatním firmám brání ve vstupu do odvětví.

Hlavní překážky vstupu konkurence do odvětví:

- monopolní firma kontroluje zdroje nezbytné pro výrobu, firma má jako jediná přístup k jednotlivým výrobním faktorům,

---

⁹ BŘEZINOVÁ, Olga; JUREČKA, Václav; a kolektiv. MIKROEKONOMIE Základní kurs. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. s. 114.

- monopolní firma má většinou před potenciálními konkurenty technologický předstih, jelikož v dané oblasti již podniká, této výhody může využít a technické řešení si zákonným způsobem ošetří a takto bude firma kontrolovat další vstup,
- monopol může vzniknout také v důsledku mimotržních okolností, a to jako následek zásahu státu do ekonomiky, firmě může být státem uděleno výsadní právo vyrábět daný produkt (např. Česká pošta),
- další překážkou jsou úspory z rozsahu.

2.2.3 Oligopol

Oligopol je tržní situace, která je charakteristická malým počtem firem a vysokým stupněm závislosti jejich rozhodování¹⁰. Existuje řada modelů oligopolu.

Tyto různé modely mají společné následující znaky:

- existuje malý počet výrobců v odvětví,
- vyráběný produkt může být jak homogenní, tak diferencovaný,
- mohou existovat bariéry vstupu do odvětví.

Všechny modely oligopolu můžeme rozčlenit do dvou skupin, a to modely s tajnou dohodou (např. *oligopol s tajnou dohodou*) a modely bez tajné dohody (např. *oligopol s dominantní firmou*).

Oligopol s tajnou dohodou

Jestliže je v odvětví malý počet firem, nemůže žádná z nich výrazně pokulhávat za ostatními, pokud se chce dlouhodobě udržet na trhu. Firmy brzy zjistí, že je pro ně výhodnější se domluvit, než mezi sebou „válčit“. V takovém případě mezi sebou firmy uzavřou tajnou (kartelovou) dohodu (např. o ceně, o rozdělení trhu). Díky této dohodě se mohou firmy společně chovat jako monopol.

Oligopol s dominantní firmou

---

¹⁰ HOŘEJŠÍ, Bronislava; MACÁKOVÁ, Libuše; SOUKUP, Jindřich; SOUKUPOVÁ, Jana. Mikroekonomie. 4. rozšířené vyd. Praha: Management Press, 2006. s. 328.

Jestliže se v odvětví nachází pouze jedna velká firma a větší počet malých firem, může se stát, že se velká firma bude chovat jako cenový vůdce. Tato firma se potom nazývá firmou dominantní. Dominantní firma má chování blízké firmě monopolní.

2.2.4 Monopolistická konkurence

V monopolistické konkurenci mají firmy zvláštní postavení. Všechny firmy vyrábějí diferencované produkty a navzájem si konkurují z pohledu uspokojování potřeb spotřebitele, i když každý podnik produkuje jediný výrobek daného druhu. Z toho vyplývá, že se firma ve výrobě chová jako monopol, ale na trhu je konkurentem. Proto je monopolistická konkurence modelem, který v sobě zahrnuje jak rysy monopolu, tak znaky dokonalé konkurence.

Předpoklady tohoto modelu jsou následující¹¹:

- existence diferencovaného produktu,
- prodej jednotky produktu za stejnou cenu,
- neexistence překážek vstupu do odvětví,
- souměrný podíl prodejů na trhu pro všechny firmy,
- snížení ceny, které se vyplatí jedné firmě, se vyplatí také ostatním.

2.3 Teoretické přístupy k regulaci hospodářské soutěže

Názory na způsob prosazování ochrany hospodářské soutěže se liší. Politici a ekonomové se sice shodnou na faktu, že na trhu má vládnout svobodné prostředí a zdravá hospodářská soutěž, ale na druhou stranu mají problém sjednotit své názory na to, jakým způsobem má být hospodářská soutěž chráněna a udržována. Každá ekonomická koncepce pohlíží na problematiku ochrany hospodářské soutěže odlišně.

2.3.1 Klasická škola

Klasická škola vycházela z předpokladu, že jeden subjekt nikdy nemůže ovlivňovat situaci na trhu. To znamená, že subjekt nemůže získat dominantní postavení a tím pádem

---

¹¹ BŘEZINOVÁ, Olga; JUREČKA, Václav; a kolektiv. MIKROEKONOMIE Základní kurs. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. s. 125.

nemůže ohrožit fungování hospodářské soutěže. Naopak byly škodlivě vnímány zásahy státních orgánů do ekonomiky. Stoupenci klasické školy požadovali po státu pouze vytvoření právního rámce, který by jednotlivcům zaručil určité svobody.

To, jaké postavení na trhu daný subjekt získá, závisí pouze na jeho schopnostech a dovednostech. O dosažené postavení může subjekt také přijít v konkurenčním boji mezi jednotlivými účastníky trhu. Úsilí o dosažení co nejlepšího postavení na trhu je přirozeným jednáním a právě díky fungující hospodářské soutěži nemůže přerůst v závažný problém.

2.3.2 Ordoliberalismus

Ordoliberální koncepce, která je dílem Freiburgské školy, vyjadřuje určité pochyby o tom, jestli se tržní systém může udržet bez státních zásahů. Ordoliberálové požadují, aby na trzích fungoval systém založený na tržním uspořádání, avšak ten by měl být garantován silným státem.

Je také nutné, aby byl vytvořen institucionální rámec, v rámci kterého by působily státní orgány s rozsáhlými pravomocemi a autoritou. Orgány by měly být schopny garantovat žádoucí funkčnost tržního mechanismu. Stát musí zabezpečit, aby se soukromé subjekty vyhýbaly uzavírání trhů, a také musí zamezit veškerému omezování hospodářské soutěže. Základním prvkem je svobodná soutěž, role státu je v tvorbě pravidel¹².

2.3.3 Chicagská škola

Chicagská škola vyžaduje, aby role státu v hospodářství byla co nejvíce minimalizována. Vznik dominantního postavení nemá být podle představitelů této školy omezován, není totiž bariérou vstupu jiné firmy do odvětví. Jaké tržní síly subjekt dosáhne, záleží pouze na jeho schopnostech a dovednostech a jeho tržní podíl může být kdykoli oslaben vstupem jiného subjektu na daný trh. V této situaci by se zásah ze strany státních orgánů rovnal podpoře méně schopných soutěžitelů.

---

¹² ŽÁK, Milan; a kolektiv. Velká ekonomická encyklopedie. 2. rozšířené vyd. Praha: Linde, 2002. s. 544.

Podstatný problém vidí představitelé Chicagské školy v monopolizaci výrobních faktorů, jestliže dojde k takovému omezování hospodářské soutěže, musí se proti němu postupovat co nejpřísněji.

2.3.4 Nová klasická škola

Koncepce hospodářské soutěže podle nové klasické školy je založena na třech tezích¹³:

- **non-dilema**: pokud bude zajištěna svoboda tržního jednání, zajistí se zároveň ekonomická efektivnost,
- **rule of law**: politika hospodářské soutěže je politikou vytváření právních norem,
- **non-separabilis**: při analýze nelze izolovat jeden trh, neboť se jedná o subsystém komplexního tržního systému.

Z uvedeného vyplývá, že je potřebné bojovat proti překážkám hospodářské soutěže. Také by měla být nastavena jasná pravidla, kterými se budou subjekty řídit. Pravidla by měla vymezovat pouze zákazy určitého chování nikoli používat příkazy, které by subjekty nutily k jednání, která se neslučují s jejich záměry.

2.4 Komunitární právo hospodářské soutěže

Právní úprava hospodářské soutěže má zásadní význam pro zajištění svobodné, poctivé, nenarušené a účinné soutěže mezi podnikateli na jednotném vnitřním trhu EU. Bez antimonopolních pravidel by byla evropská ekonomika mnohem slabší, jelikož takové prostředí by podněcovalo soutěžitele k nekalému jednání. Podniky by mezi sebou uzavíraly dohody o rozdělení trhu, nebo by znemožňovaly svým konkurentům vstup na trh, což by mělo v konečném důsledku vliv na zvyšování cen výrobků. Právní úprava chrání hospodářskou soutěž také před státními intervencemi.

Působnost předpisů evropského soutěžního práva se vztahuje na oblasti dominantního postavení, fúze podniků, kartelových dohod, veřejné podpory, veřejných zakázek.

---

¹³ MORAVEC, Ondřej. *Hospodářská soutěž a její vliv na konkurenceschopnost české ekonomiky* [online]. 2006. [cit. 27. 12. 2008]. Dostupné z WWW: <<http://is.muni.cz/do/1456/soubory/oddeleni/centrum/papers/wp2006-18.pdf>>. ISSN 1801-4496>.

Evropské právo hospodářské soutěže je tvořeno hierarchicky uspořádanou soustavou právních norem. Na vrcholu tohoto systému se nacházejí ustanovení Smlouvy o založení Evropského společenství (dále jen Smlouva ES). Pro tuto oblast soutěžního práva jsou důležité rozsudky Evropského soudního dvora, Soudu první instance a rozhodnutí Komise. Rozsudky a rozhodnutí sice nemají obecnou právní závaznost, ale jejich význam spočívá v dotváření a výkladu právních norem.

Struktura pramenů komunitárního soutěžního práva:

1. ustanovení Smlouvy ES,
2. nařízení Rady a Komise,
3. oznámení, sdělení a vodítka,
4. rozsudky Evropského soudního dvora, Soudu první instance a rozhodnutí Komise.

2.4.1 Ustanovení Smlouvy ES

Základ komunitárního práva hospodářské soutěže je vymezen v Hlavě VI, Kapitole 1, Oddílu 1, čl. 81 a 82 Smlouvy ES. Článkem 81 Smlouvy ES jsou upraveny kartelové dohody a čl. 82 pak řeší zneužití dominantního postavení. Problematikou hospodářské soutěže se také zabývají čl. 87 až 89 Smlouvy ES, které stanovují zákaz poskytování podpor, jež narušují hospodářskou soutěž. O této části Smlouvy ES bude pojednáváno ve druhé kapitole, která se bude věnovat veřejné podpoře. Ustanovení jsou závazná pro všechny a upravují zákazy, které jsou určeny přímo podnikům, účastníkům trhu.

Odstavec 1 článku 81 Smlouvy ES říká, že se společným trhem jsou neslučitelné, a proto zakázané, veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě, která by mohla ovlivnit obchod mezi členskými státy a jejichž cílem nebo výsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na společném trhu.

Dále jsou v tomto odstavci pojmenovány typy dohod, které narušují hospodářskou soutěž.

V odstavci 2 se uvádí, že dohody a rozhodnutí, která jsou zakázaná, jsou zároveň také neplatná. Z toho vyplývá, že jedna strana dohody, která narušuje hospodářskou soutěž, nemůže u soudu vyžadovat plnění této dohody stranou druhou. Neplatnost se, podle

judikatury Evropského soudního dvora, vztahuje pouze na část dohody, která není v souladu s článkem 81 odst. 1 Smlouvy ES.

V odstavci 3 se pak vymezují situace, pro které může být odstavec 1 prohlášen za neúčinný (např. dohody nebo kategorizace dohod mezi podniky, které přispívají ke zlepšení výroby, či k podpoře technického a hospodářského pokroku).

Článek 82 Smlouvy ES definuje zákaz zneužití dominantního postavení, neuvádí však definici dominantního postavení. Rysy dominantního postavení byly stanoveny následně judikaturou Evropského soudního dvora. I v tomto článku se nachází výčet jednotlivých forem zneužití dominantního postavení.

2.4.2 Nařízení Rady a Komise

Nařízení je obecně závazným dokumentem na úrovni Společenství a na úrovni členských států. Může přímo zavazovat jak členské státy, tak jejich vnitrostátní subjekty práva. Vstupuje v platnost automaticky v podobě, která je schválena společnými orgány Společenství, většinou několik dní po zveřejnění. Rada vydala na základě čl. 83 Smlouvy ES pouze několik nařízení, mezi nejvýznamnější patří Nařízení č. 1/2003, o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v čl. 81 a 82 Smlouvy ES a Nařízení č. 193/2004, o kontrole spojování mezi podniky. V těchto dvou nařízeních pověřila Rada Komisi k vydání vlastních nařízení.

Nařízení Rady č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v čl. 81 a 82 Smlouvy ES

Toto nařízení přijaté Radou mělo za úkol stanovit podrobnější pravidla v oblasti zákazů, které jsou vymezeny v člancích 81 a 82 Smlouvy ES. Bylo prvním a nejdůležitějším výsledkem úsilí o modernizaci evropského soutěžního práva.

Nařízení Rady č. 1/2003:

- upravuje přímou aplikovatelnost čl. 81 a 82 Smlouvy ES jak orgány společenství, tak vnitrostátními orgány členských států a vztah mezi evropským soutěžním právem a vnitrostátními soutěžními předpisy,

- dále upravuje pravomoci Komise, soutěžních úřadů členských států a vnitrostátních soudů při uplatnění čl. 81 a 82 Smlouvy ES,
- stanovuje podmínky pro přijetí jednotlivých typů rozhodnutí Komise,
- upravuje spolupráci mezi Komisí a soutěžními úřady členských států,
- stanovuje vyšetřovací pravomoci Komise a národních soutěžních úřadů,
- stanovuje sankce za porušení zákazů a povinností.

Nařízení Komise č. 773/2004 vztahující se k průběhu řízení vedeného Komisí podle čl. 81 a 82 Smlouvy ES

Nařízení bylo vydáno Komisí na základě pověření, které bylo zahrnuto v Nařízení č. 1/2003. Nařízení č. 773/2004 implementuje některá ustanovení Nařízení č. 1/2003, proto může být označováno jako nařízení prováděcí. Obsahuje bližší úpravu řízení, které je vedeno před Komisí.

Nařízení o blokových výjimkách obecně

Komise byla zmocněna přijmout nařízení, kterými by byly ze zákazu podle čl. 81 odst. 1 Smlouvy ES vyňaty určité skupiny dohod (dohody vztahující se k právům průmyslového vlastnictví, vertikální dohody, dohody o standardizaci, o výzkumu a vývoji a specializaci, dohody v oblasti pojišťovnictví). Komise přijala nařízení k této problematice, jejichž účinnost je časově omezena. V následujícím textu budou zmíněny některé z nich.

Nařízení Komise č. 2790/1999 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě

Ze zákazu kartelových dohod jsou, za podmínek stanovených tímto nařízením, vyňaty dohody, které jsou uzavírány mezi dvěma nebo více podniky působícími na různých úrovních výroby nebo distribučního řetězce. Dohody se musí vztahovat k podmínkám, za nichž mohou strany dohody nakupovat, prodávat či dále prodávat určité zboží.

Zákaz se neuplatní u vertikálních dohod¹⁴:

- kde tržní podíl odběratele nepřekročí 30 %,
- nebo tehdy, jestliže dohoda zahrnuje závazek výhradní dodávky a tržní podíl odběratele nepřesáhne 30 %.

V nařízení je také vymezen seznam smluvních ujednání. Jestliže jsou smluvní ujednání přijata či uplatňována v souvislosti s vertikální dohodou, podléhá tato dohoda zákazu podle čl. 81 odst. 1 Smlouvy ES, i když jsou splněny podmínky pro vyjmutí.

Zákaz bude uplatňován v případech, kdy vertikální dohody omezují odběratele ve stanovení cen zboží pro další prodej, dodavatel má však právo stanovit maximální prodejní cenu či doporučenou prodejní cenu. Kromě jiného nesmí vertikální dohoda vymezovat území či okruh osob, kterým může odběratel dále prodávat zboží, jenž tvoří předmět dohody.

Nařízení Komise č. 772/2004 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie dohod o převodu technologií

Nařízení stanovuje podmínky blokové výjimky na licenční dohody k předmětům průmyslového či jiného duševního vlastnictví.

Nařízení definuje závazky, které jsou ze zákazu podle čl. 81 odst. 1 Smlouvy ES vyjmuty, ale také závazky, které ze zákazu vyjmuty nejsou.

Nařízení Komise č. 2659/2000 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie dohod o výzkumu a vývoji

Ze zákazu jsou vyjmuty dohody, které stranám dohody umožňují realizovat společný výzkum a vývoj či společně využívat výsledky tohoto výzkumu a vývoje, avšak ne déle než sedm let od prvního uvedení smluvního zboží na trh a společný podíl na trhu by neměl přesáhnout 25 %.

---

¹⁴ Vertikální dohody jsou uzavírány mezi soutěžiteli, kteří si nekonkurují (dohody mezi odběratelem a dodavatelem).

Nařízení Komise č. 1400/2002 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví motorových vozidel

Ze zákazu podle čl. 81 odst. 1 Smlouvy ES jsou vyjmuty dohody o podmínkách odběru, prodeje a poskytování opravárenských prací uzavírané mezi dodavatelem motorových vozidel a jejich prodejci nebo opravci.

Nařízení Rady č. 1017/1968 provádějící soutěžní pravidla v oblasti železniční, silniční a vnitrozemské vodní přepravy

Výjimka je stanovena na dohody:

- které směřují k technickým zlepšením nebo k dosažení technické spolupráce prostřednictvím postupů uvedených v nařízení (např. sjednocení výbavy dopravních prostředků, zajištění návaznosti jízdních řádů veřejné dopravy),
- kterými jsou zakládána sdružení přepravců za účelem společného zajišťování dopravní činnosti,
- o společném financování či společném získávání dopravního zařízení.

2.4.3 Oznámení, sdělení a vodítka

Komise vydává kromě nařízení zvláštní skupiny právně nezávazných obecných pokynů, které se označují jako oznámení, sdělení nebo jako obecné zásady či vodítka. Tyto dokumenty jsou nástrojem, kterým Komise oznamuje účastníkům trhu své názory a přístupy k problémům a otázkám použití komunitárního soutěžního práva. Oznámení, sdělení a vodítka přispívají k větší transparentnosti činnosti Komise v oblasti práva hospodářské soutěže.

Komise může přijatá oznámení, sdělení či obecné zásady kdykoli upravit nebo zrušit. Tyto pokyny jsou závazné pro samotnou Komisi a také lze očekávat, že se jimi bude řídit i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, pokud bude přímo uplatňovat komunitární soutěžní právo, i když ho k tomuto jednání nic nezavazuje. Dokumenty nejsou závazné pro komunitární soudní orgány, což znamená, že soudy mohou v konkrétní věci rozhodnout jinak.

2.4.4 Rozsudky Evropského soudního dvora, Soudu první instance a rozhodnutí Komise

Jak již bylo uvedeno, důležitou roli při výkladu evropského soutěžního práva mají rozsudky komunitárních soudů (zejména rozsudky Evropského soudního dvora a Soudu první instance o odvolání proti rozhodnutím Komise podle článků 230 a 234 Smlouvy ES).

Při řízení o odvolání proti rozhodnutí Komise řeší soudy také otázku, zda Komise ve svém rozhodování řádným způsobem objasnila Smlouvu ES a zda byla dodržena pravidla řádného procesu. Soud první instance se zabývá i skutkovými okolnostmi případu. Ověřuje, zda bylo rozhodnutí Komise odůvodněno a zda v něm nedošlo ke zřejmým chybám. Rozsudky Evropského soudního dvora a Soudu první instance jsou pro Komisi závazné.

Také rozsudky Evropského soudního dvora, které jsou vydávány v souladu s čl. 234 Smlouvy ES, mají velký význam. Podle tohoto článku má Evropský soudní dvůr pravomoc rozhodovat o předběžné otázce, která byla vznesena národním soudem členského státu a to v případě, že vznikla nejasnost při použití a výkladu komunitárního soutěžního práva ve sporech, které jsou vedeny v členském státě. Rozsudek je vlastně odpovědí na vznesenou otázku a je pro národní soud závazný.

Žádný zákonodárce není schopen počítat se všemi možnostmi protisoutěžního jednání, proto je evropské soutěžní právo založeno na obecných formulacích. Rozsudky soudů pak právo hospodářské soutěže rozvíjejí a dotvářejí. V případech, kdy je Smlouvou ES použit určitý pojem, je tento pojem definován judikaturou (např. oblast dominantního postavení), v jiných případech byla určitá koncepce judikaturou zcela vytvořena.

2.5 České právo hospodářské soutěže

České soutěžní právo je tvořeno souborem několika vzájemně provázaných právních předpisů. Soutěžní právo České republiky má své kořeny již v roce 1991, kdy byl přijat federální zákon č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže.

Na počátku 90. let 20. století probíhal v tehdejší České a Slovenské federativní republice transformační proces ekonomiky¹⁵. Vznikaly nové podmínky v oblasti právní úpravy podnikatelů a smluvních vztahů mezi nimi. Díky těmto změnám, bylo nutné přijmout předpisy na ochranu hospodářské soutěže. Předpisy však nemohly navazovat na právní úpravu, která zde byla před rokem 1989, jelikož hospodářské vztahy byly ovlivněny monopolistickou strukturou státních podniků. Z těchto důvodů se tehdejší vláda nechala inspirovat právními úpravami a zkušenostmi zemí, ve kterých tržní ekonomika fungovala delší dobu.

Struktura českého soutěžního práva:

1. zákonné předpisy,
2. podzákonné právní předpisy,
3. neprávní instrumenty s neformální závazností.

2.5.1 Zákonné předpisy

První ucelenou právní úpravu ochrany hospodářské soutěže v České republice tvořil zákon č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže. I když byl tento zákon několikrát novelizován, stala se některá pravidla nevyhovujícími, a proto byl v roce 2001 přijat nový zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů. Společně s účinností nového zákona nabylo účinnosti také osm prováděcích vyhlášek Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Zákon o ochraně hospodářské soutěže prošel v roce 2004 úpravou a řada jeho ustanovení byla novelizována zákonem č. 340/2004 Sb.. Novelizace byla provedena z důvodu implementace evropského soutěžního práva do české legislativy.

2.5.2 Podzákonné právní předpisy

Mezi podzákonné právní předpisy v oblasti práva hospodářské soutěže patří osm vyhlášek Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, kterými se vymezily obecné výjimky ze zákazu dohod, které narušují soutěž pro určité kategorie dohod. V § 26 odst. 1 zákona

---

¹⁵ Transformační proces = přechod k tržní ekonomice.

o ochraně hospodářské soutěže byl Úřad pro ochranu hospodářské soutěže pověřen k přijetí těchto vyhlášek (viz příloha č. 1).

Smyslem vyhlášek je co nejlépe implementovat do českého soutěžního práva zásady, na kterých jsou založeny odpovídající blokové výjimky v evropském právu.

2.5.3 Neprávní instrumenty s neformální závazností

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen Úřad) přijal v roce 2001 Program aplikace mírnějšího režimu při ukládání pokut podle § 22 zákona o ochraně hospodářské soutěže (Leniency program). Toto oznámení má pomoci Úřadu odhalovat nezákonné kartelové dohody a účastníkům utajovaných dohod, kteří se rozhodnou s Úřadem spolupracovat při vyšetřování kartelu, zajišťuje mírnější režim ukládání pokut za účast na takové dohodě.

Program není obecně závazným právním předpisem, má spíše formu příslibu Úřadu, že tento bude postupovat uvedeným způsobem. Program vymezuje podmínky, za kterých nebude sankce uložena vůbec či bude snížena až o 50 %. Pokud účastník kartelové dohody informuje Úřad o existenci takovéto dohody jako první, je mu programem slíbeno neuložení pokuty.

2.6 Evropská komise a soutěžní úřady

Protisoutěžním jednáním, které narušuje hospodářskou soutěž, se mohou zabývat buď Evropská komise, nebo národní soutěžní úřady. Jestliže se vede řízení pro porušení čl. 81 či 82 Smlouvy ES, jež se vztahuje na trh České republiky, pak je toto řízení vedeno Komisí nebo Úřadem. Úřad vede řízení tehdy, pokud se Komise nechce případem zabývat sama a také tehdy, pokud je Úřad podle okolností případu nejlépe umístěn (jestliže má nejlepší předpoklady pro odhalení a efektivní zásah vůči protisoutěžnímu jednání).

2.6.1 Evropská komise

Evropská komise je tvořena sborem 27 komisařů, kteří nejsou zástupci členských států. Komisaři nesmí být na svých státech závislí, jelikož prosazují výhradně zájmy Společenství.

Nesmějí přijímat žádné instrukce od vlády kteréhokoli členského státu. Na druhou stranu je také členským státům zakázáno ovlivňovat jednání komisařů ve svůj prospěch.

Každému komisaři je přidělena jedna či několik oblastí, za které je odpovědný. O tyto oblasti se starají generální ředitelství, která jsou řízena generálním ředitelem, jenž je podřízen danému komisaři. Každý komisař má také k dispozici svůj kabinet. Pracovníky kabinetu mohou být osoby mimo Komisi, mezi těmito osobami musí být nejméně jeden poradce, jehož státní příslušnost je jiná než příslušnost komisaře.

Komisařkou pro hospodářskou soutěž je Neelie Kroes a oblast, jí svěřenou, obhospodařuje Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž, jejímž generálním ředitelem je Philip Lowe.

Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž

Posláním Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž je, pod vedením komisařky odpovědné za politiku hospodářské soutěže Neelie Kroes, prosazovat dodržování pravidel hospodářské soutěže, která vyplývají ze smluv Společenství, aby bylo zajištěno, že hospodářská soutěž na trhu v EU není narušena a že trhy fungují co nejúčinněji a tím přispívají k blahobytu spotřebitelů a ke konkurenceschopnosti evropského hospodářství¹⁶.

Politika ochrany hospodářské soutěže v dnešní době významně ovlivňuje rozhodování o ekonomických investicích, podnikových fúzích, cenové politice a celkové účinnosti ekonomických opatření. Z tohoto důvodu je dnes všestranně vnímána jako jeden z klíčových faktorů, jenž ovlivňuje tvorbu podmínek pro nastartování a udržení ekonomického růstu a prosperity. Ochrana hospodářské soutěže také pomáhá zajistit účinnější alokaci zdrojů a posílení konkurenceschopnosti evropské průmyslové a výrobní sféry s ohledem na celkovou prospěšnost pro obyvatele států Společenství.

Práce Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž je podstatná pro dosažení strategických cílů Společenství, jak byly prezentovány v Lisabonském programu Společenství, jelikož významně přispívá k zefektivnění fungování vnitřního trhu a poskytuje

---

¹⁶ Evropská komise. *Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž* [online]. 2009. [cit. 1. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/dgs/competition/index_cs.htm>

podmínky pro zlepšení v oblasti znalostí a inovací s cílem utvořit z Evropy atraktivnější místo pro příliv investic a pracovního kapitálu.

Ředitelství využívá k realizaci politiky hospodářské soutěže několik hlavních nástrojů, jimiž jsou:

- posílení pravidel hospodářské soutěže s důrazem na kontrolu kartelového práva, fúzí, veřejné podpory a státní pomoci,
- odvětvová šetření a monitorování trhu,
- vývoj v oblasti hospodářské soutěže,
- soutěžní advokacie,
- mezinárodní spolupráce.

2.6.2 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je hlavním orgánem státní správy České republiky s pravomocemi v oblasti ochrany hospodářské soutěže, dohledu nad zadáváním veřejných zakázek a v monitoringu a koordinaci veřejné podpory.

Český antimonopolní úřad vykonával dohled nad dodržováním pravidel hospodářské soutěže od roku 1991. Jeho sídlo se nacházelo v Brně, což bylo důkazem jeho nezávislosti v rozhodování. Antimonopolní úřad byl v letech 1992 – 1996 nahrazen Ministerstvem pro hospodářskou soutěž. Tato změna proběhla v důsledku transformačních procesů české ekonomiky.

V současné době je ochrana hospodářské soutěže v České republice institucionálně zabezpečována Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže se sídlem v Brně. Úřad byl zřízen zákonem č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže s účinností od 11. října 1996.

Úřad vytváří podmínky pro rozvoj hospodářské soutěže, dohlíží nad zadáváním veřejných zakázek a vykonává spolu s Evropskou komisí kontrolu ve vztahu k poskytování veřejných podpor. Úřad je také zcela nezávislý ve svém rozhodování. V čele Úřadu stojí předseda, který je jmenován na návrh vlády prezidentem České republiky na šestileté funkční období. Předseda může vykonávat svou funkci pouze dvě funkční období. Další podmínkou

předsednictví je, že předseda nesmí být členem žádné politické strany či politického hnutí. Předsedou Úřadu se stal 2. září 2005 Ing. Martin Pecina, MBA. Organizačně je Úřad členěn na pět sekcí (viz příloha č. 2).

Významnou předností je zabezpečení transparentnosti rozhodovací činnosti Úřadu. Aby bylo tohoto kroku dosaženo, jsou zveřejňována všechna pravomocná rozhodnutí ve Sbírkách rozhodnutí a na internetových stránkách, dále jsou pravidelně pořádány semináře a vydávány tiskové zprávy.

Komise a soutěžní úřady jednotlivých členských států Evropské unie mezi sebou při uplatňování komunitárních pravidel hospodářské soutěže spolupracují. Komise má povinnost předávat soutěžním úřadům kopie listin, které shromáždila při vyšetřování porušení soutěžních pravidel, jestliže listiny soutěžní úřad využije. Na druhou stranu jsou soutěžní úřady povinny informovat Komisi o zahájení řízení pro porušení komunitárního soutěžního práva. Na národní úrovni nesmí být rozhodováno v rozporu s předchozími rozhodnutími Komise.

2.6.3 Evropská soutěžní síť (ECN)

Evropská komise a národní soutěžní úřady jednotlivých členských zemí navzájem spolupracují prostřednictvím Evropské soutěžní sítě (dále jen ECN).

ECN byla založena jako diskusní fórum pro spolupráci evropských soutěžních úřadů v případech, kdy jsou uplatňovány články 81 a 82 Smlouvy ES. Zajišťuje výkonné rozdělení práce a účinné využití soutěžních pravidel ES. Komise a soutěžní úřady členských států spolupracují v ECN prostřednictvím¹⁷:

- vzájemného informování o nových případech a vykonaných rozhodnutích;
- v případě potřeby koordinací vyšetřování;
- vzájemné pomoci při vyšetřování;
- výměny důkazů a jiných informací;
- diskuze o různých otázkách společného zájmu.

---

¹⁷ European Commision. *European Competition Network* [online]. 2009. [cit. 26. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/competition/ecn/more_details.html>

Cílem ECN je vytvořit účinný právní rámec pro prosazení soutěžního práva ES proti společnostem, které porušují pravidla hospodářské soutěže, a jejichž aktivity jsou v rozporu se zájmy spotřebitele.

V rámci ECN se debatuje o soutěžních problémech a je prosazován společný přístup skupiny expertů ve specifických sektorech (bankovníctví, cenné papíry, energetika, pojišťovnictví, potraviny atd.). Tímto způsobem umožňuje ECN národním soutěžním úřadům sdílet jejich zkušenosti v oblasti uplatňování soutěžního práva a jejich následnou využitelnost v praxi.

Hospodářská soutěž může být narušena různými způsoby. Jak již bylo uvedeno, jsou vymezeny tři základní typy protisoutěžního jednání. Existují však ještě další jednání, která mohou hospodářskou soutěž narušit.

Za protisoutěžní jednání může být považováno:

- uzavření dohod, které narušují hospodářskou soutěž,
- zneužití dominantního postavení,
- spojení soutěžitelů (fúze),
- veřejné zakázky,
- poskytnutí veřejné podpory.

Následující části práce budou pojednávat o narušení hospodářské soutěže poskytnutím veřejné podpory.

3 Veřejná podpora v EU

Veřejnou podporou je podpora, která je poskytována státem nebo územními samosprávnými celky, a to za účelem regionálního rozvoje, prosazování politik veřejného zájmu, podpory rozvoje určitých aktivit či ochrany kulturního dědictví. V členských státech EU podléhá poskytování veřejné podpory přísným pravidlům, jejichž smyslem je nejen snížit objem poskytovaných veřejných podpor v rámci vnitřního trhu, ale také zavést do jejího poskytování přísný řád.

Aby se jednalo o veřejnou podporu, musí dojít k přímému (výdej prostředků) či nepřímému zatížení (nevybírání prostředků) veřejných rozpočtů (do této kategorie jsou Evropskou komisí řazeny i prostředky strukturálních fondů)¹⁸.

Hlavními důvody sledování veřejné podpory je ochrana hospodářské soutěže a zamezení plýtvání veřejnými zdroji. Důsledkem neuváženého poskytování veřejné podpory může být situace, kdy podniky spoléhají místo na sebe na veřejné instituce.

3.1 Vymezení pojmu veřejná podpora

Veřejná podpora je vymezena čl. 87 odst. 1 Smlouvy ES. Tento článek stanoví, že: Podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.

Veřejná podpora je v právu Evropského společenství (dále jen ES) definována pouze souborem znaků, což je velice praktické, jelikož tato oblast se neustále vyvíjí. Omezením veřejné podpory pouze na některé formy, by mohlo dojít k tomu, že by se členské státy EU uměly uvedenému článku vyhnout. V takovémto případě by jeho existence neměla smysl. Stejně jako v případě hospodářské soutěže jsou pro tuto oblast práva ES důležitá rozhodnutí Evropské komise a rozsudky soudů EU (Evropský soudní dvůr, Soud první instance).

---

¹⁸ Regionální rada. Co je to veřejná podpora [online]. 2007-2008. [cit. 21. 2 . 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.rr-moravskoslezsko.cz/regionalni-rada/co-je-to-verejna-podpora>>

Jisté obtíže může činit i rozdílnost názvosloví. Proto je důležité zmínit fakt, že Smlouva ES hovoří o „státní podpoře“ (resp. *the state aid*), avšak pod tímto termínem je v českém prostředí myšlena veřejná podpora.

Aby se jednalo o veřejnou podporu, musí být splněny následující znaky, které jsou navzájem úzce propojeny¹⁹:

- opatření je poskytnuto státem nebo ze státních prostředků,
- vytváří výhodu určitému podniku či odvětví výroby,
- narušuje či hrozí narušením hospodářské soutěže na vnitřním trhu EU,
- ovlivňuje obchod mezi členskými státy EU.

V oblasti veřejné podpory je stát vnímán nejen jako soubor jednotlivých ministerstev či dalších ústředních orgánů státní správy, ale také jako obce, města a kraje. Do státních prostředků patří prostředky státních fondů, právnických osob pod přímou či nepřímou kontrolou státu, ale také prostředky soukromých právnických osob, které jsou pověřeny přerozdělováním veřejných prostředků. Z uvedeného vyplývá, že oba vymezené pojmy pojímají řadu subjektů a zdrojů.

Jestliže je určitému podniku či celému odvětví výroby udělena výhoda, znamená to, že všichni jejich konkurenti jsou v nevýhodě. Podnikem je jakákoliv osoba či jednotka bez ohledu na její právní formu či způsob financování, která vyvíjí ekonomickou činnost. Ekonomickou aktivitou se rozumí nabízení výrobků a služeb na příslušném trhu.

Ve smyslu uvedeného mohou být podnikem:

- osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ),
- obchodní společnosti,
- svobodná povolání (např. advokáti, lékaři),
- fotbalové kluby,
- příspěvkové organizace, občanská sdružení, univerzity, nadace,
- územní samosprávy (obce, kraje).

---

¹⁹ KINCL, Michael. Veřejná podpora v Evropské unii. Praha: BOVA POLYGON, 2004. s. 13.

Třetím znakem veřejné podpory může být i pouhá hrozba narušení hospodářské soutěže. Tato hrozba musí být reálná, což znamená, že by měla být založena na objektivních předpokladech. Je nutné, aby bylo prokázáno, že existuje souvislost mezi poskytnutím veřejné podpory a ohrožením či narušením hospodářské soutěže.

Obchod z pohledu veřejné podpory zapotřebí chápat jako výměnu zboží, služeb včetně platebního styku. Na jedné straně dochází k ovlivnění obchodu v případě, kdy subjekt, kterému je určité opatření poskytováno, vyváží svou produkci do členských zemí EU. Na straně druhé může být obchod dotčen i v případě, kdy příjemce veřejné podpory své zboží či služby nevyváží, avšak poskytnutá podpora zvýhodňuje jeho postavení mezi subjekty podílejícími se na obchodu v rámci Společenství. Opatření musí mít jednoznačný vliv na obchod mezi jednotlivými státy EU, zde nestačí pouhá možnost ovlivnění obchodu, jak je tomu v případě hospodářské soutěže.

Většina subjektů se snaží umístit své výrobky a služby na trzích dalších členských států EU, kde soutěží s jinými subjekty (konkurenty). Pokud byl podnikatelský subjekt zvýhodněn, nemusí nést náklady, které by bez zvýhodnění nést musel. Toto snížení nákladů může být zohledněno v ceně finálního výrobku, který je vyvážen do členských zemí EU. V konečném důsledku může takovýto výrobek ohrozit prodejnost konkurenčních výrobků, jejichž producenti žádnou veřejnou podporu nezískali.

Evropská Komise ve svých zprávách o soutěžní politice přiznává jak negativní, tak pozitivní rovinu veřejných podpor. Negativní rovinou je narušení hospodářské soutěže jako důsledek veřejné podpory. Veřejná podpora může být vnímána jako forma protekcionismu²⁰, která podporuje národní podniky poskytováním soutěžních výhod. Pozitivní rovinou veřejné podpory je napomáhání v boji proti nezaměstnanosti, podpora regionálního rozvoje, ekonomické posílení malých a středních podnikatelů.

---

²⁰ Protekcionismus = hospodářská politika státu je zaměřena na podporu a ochranu národní ekonomiky, realizuje se pomocí obchodně politických opatření, která chrání vnitřní trh před dovozem zahraničního zboží a podporují vývoz domácí produkce poskytováním výhod.

3.2 Formy veřejné podpory

Snad všechny členské státy EU poskytují nějakou formu veřejné podpory, proto je tato podpora součástí hospodářské strategie členských států EU. Jak již bylo zmíněno, veřejná podpora může být poskytnuta různými formami. Okruh forem se neustále vyvíjí, je tudíž důležité při jejich identifikaci využívat rozhodnutí Evropské komise a rozsudky soudů EU.

Mezi nejčastější formy veřejné podpory patří²¹:

- daňové úlevy,
- přímé platby (např. dotace do podnikání, na tvorbu pracovních míst, na školení a rekvalifikaci zaměstnanců, subvence)
- státní záruky a jiné záruky ze strany orgánů veřejné moci,
- prominutí plateb sociálního a zdravotního pojištění,
- prodej pozemků, budov a jiných aktiv za cenu nižší než tržní,
- úvěry,
- navyšování základního kapitálu orgány veřejné moci,
- kapitalizace pohledávek,
- odkupy nebonitních pohledávek.

Daňové úlevy

Daně jsou důležitým příjmem státního rozpočtu a daňová povinnost vzniká všem podnikatelským subjektům, ale také jedincům, kteří vlastní nejrůznější aktiva (např. nemovitosti, cenné papíry). Placení daní představuje pro podnikatelské subjekty náklad.

Daňové úlevy jsou zpravidla poskytovány zahraničním investorům, ti jsou osvobozeni od placení daní (většinou se jedná o daně z příjmů). Cílem úlev je přilákat zahraniční investice do regionů, které jsou postiženy vysokou nezaměstnaností.

Daňové úlevy splňují všechny čtyři znaky veřejné podpory:

- udělením daňové úlevy se snižují příjmy státního rozpočtu, z čehož vyplývá, že jsou úlevy poskytovány ze státních prostředků,

---

²¹ ČTVRTNÍKOVÁ, Ilona; JABŮRKOVÁ, Milena; MAUROVÁ, Eva; ŠKEŘÍKOVÁ, Dana; VÁŇA, Lukáš. Veřejná podpora a veřejné zakázky po vstupu do EU. Praha: Linde, 2005. s. 55.

- úlevy zvýhodňují jejich příjemce a to tak, že jsou investorům touto úlevou sníženy jejich náklady,
- v důsledku daňové úlevy může docházet k narušení hospodářské soutěže, jelikož konkurence, která výhodu nedostane, musí investovat vlastní zdroje,
- příjemci úlev své výrobky z nových podniků vyvážejí na perspektivní evropské trhy.

K této problematice byl Evropskou komisí přijat předpis č. 98/C 384/03 Sdělení Evropské komise o aplikaci pravidel veřejné podpory v oblasti přímých daní.

Dotace

Podnikatelským subjektům členských států EU jsou poskytovány ze státních, regionálních a místních rozpočtů dotace na jejich činnost. Dotace směřují k určitému okruhu subjektů, a proto vzniká jejím příjemcům výhoda oproti ostatním. Výše veřejné podpory se rovná výši dotace.

Jestliže určitá společnost získá od samosprávy dotaci na výrobu zboží, dojde u tohoto subjektu ke snížení nákladů, které by musel vynaložit na realizaci investice. Snížené náklady se promítnou do ceny konečného výrobku, která bude pravděpodobně nižší než u jeho konkurence. Spotřebitelé budou nakupovat levnější výrobky a firmy, kterým nebyla poskytnuta dotace, ztratí část tržního podílu.

Státní záruky

Státní záruka je složitou formou veřejné podpory. Podstatou státních záruk je, že se stát zaručí za splnění daného závazku v případě, že dlužník svou povinnost splnit nemůže. Ze záruk profituje jak věřitel, který má jistotu, že se mu jeho vložené prostředky vrátí, tak dlužník, který je díky státní záruce považován odběrateli a dodavateli za stabilního partnera.

Pro posuzování státních záruk z hlediska pravidel veřejné podpory byl Komisí vydán předpis č. 2000/C 71/07. Každý případ státních záruk je třeba posuzovat individuálně a výše veřejné podpory se odvíjí od okolností každého případu.

Prominutí plateb sociálního a zdravotního pojištění

Platby sociálního a zdravotního pojištění hradí za své zaměstnance podnikatelské subjekty. Jestliže je jim tato platba státními orgány prominuta, nachází se příslušný podnikatelský subjekt ve výhodě, a proto se jedná o veřejnou podporu.

Prodej pozemků, budov a jiných aktiv za cenu nižší než tržní (za zvýhodněnou cenu)

Tato forma veřejné podpory se týká lokálních či místních samospráv, jelikož právě tyto subjekty usilují o přilákání zahraničních investorů nabídnutím pozemků k výstavbě výrobního podniku za cenu, která je nižší než cena tržní či cena stanovená nezávislým znalcem. Nabízené pozemky se většinou nachází v průmyslových zónách. Výše veřejné podpory je rovna rozdílu mezi cenou zvýhodněnou a cenou tržní.

O veřejnou podporu se nejedná v případě, že prodeji předchází výběrové řízení, které je přístupné všem investorům nebo je-li cena stanovena nezávislým znalcem. Konkrétní podmínky jsou zveřejněny v předpise č. 97/C 209/03, Sdělení Evropské komise týkající se veřejné podpory obsažené v prodejkách pozemků a budov ze strany veřejných orgánů.

Úvěry

V této oblasti je situace komplikovanější, jelikož v právu ES neexistuje předpis, který by definoval, zda poskytnutí úvěru zakládá veřejnou podporu. Proto je důležité pracovat s rozhodnutími Evropské komise.

Za veřejnou podporu se považují úvěry:

- se zvýhodněnou úrokovou sazbou,
- ze strany státních bank firmám, které se nacházejí v obtížné situaci a které by za normálních okolností úvěr nedostaly.

Navyšování základního kapitálu orgány veřejné moci

Určit, zda navyšování základního kapitálu orgány veřejné moci zakládá veřejnou podporu, je obtížné. Jakákoliv opatření, která směřují k podnikům, mohou zakládat veřejnou

podporu. Pokud dojde k navýšení základního kapitálu orgánem veřejné moci, získává podnikatelský subjekt volné finanční zdroje, které dostává ze státních prostředků.

Orgány veřejné správy se samozřejmě mohou účastnit formou vlastnických podílů na podnikání ekonomicky aktivních subjektů. Jejich účast by však měla respektovat princip soukromého investora, který stanoví, že kroky státu musí být shodné s kroky soukromého subjektu, jehož hlavním cílem je maximalizace zisku.

Stát má ovšem i jiné cíle než maximalizaci zisku, a to cíle sociální či politické. Proto často navyšuje základní kapitál u subjektů, kteří jsou ztrátoví, a kteří by bez této „pomoci“ svoji činnost ukončili. Stát udrží takovýto subjekt na trhu, tím zachová pracovní příležitosti a tím nedojde k různým sociálním otřesům.

Jestliže je navýšení základního kapitálu orgány veřejné moci Evropskou komisí vyhodnoceno jako veřejná podpora, bude se její výše rovnat částce, o níž byl kapitál navýšen.

Kapitalizace pohledávek

Podstatou kapitalizace pohledávky je převedení pohledávky vůči společnosti na vlastnický podíl v této společnosti. Aby se u kapitalizace pohledávky jednalo o veřejnou podporu, je nutné ji realizovat prostřednictvím orgánů veřejné moci nebo subjektů pod jejich kontrolou (zpravidla bank).

Odkupy nebonitních pohledávek

Nebonitní pohledávky je možné pojmenovat jako pohledávky nedobytné. Daný dlužník se nachází v tísnivé finanční situaci, což znamená, že pohledávku není schopen splatit a ani likvidace daného podniku nepřinese výtěžek, který by pohledávku zaplatil.

K odkupu nebonitních pohledávek zřídí stát speciální právnickou osobu, nebo o tuto činnost rozšíří aktivity zřízené instituce či právnické osoby a odkupy se realizují ze státních prostředků.

3.3 Evropská legislativa upravující veřejnou podporu

Na evropské úrovni je veřejná podpora vymezena v Hlavě VI, Kapitole 1, Oddílu 2, čl. 87, 88 a 89 Smlouvy ES.

Článek 87 Smlouvy ES definuje pojem veřejná podpora²², dále tento článek stanovuje obecné výjimky, tedy veřejné podpory, které **jsou** slučitelné se společným trhem:

- podpory sociálního charakteru uděleny individuálním spotřebitelům, jestliže jsou takovéto podpory poskytovány bez diskriminace založené na původu produktů,
- podpory určené k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi,
- podpory poskytované hospodářství určitých oblastí Spolkové republiky Německo postižených rozdělením Německa, pokud jsou potřebné k vyrovnání hospodářských znevýhodnění způsobených tímto rozdělením.

Článek 87 Smlouvy ES také vymezuje individuální výjimky, které **mohou být považovány** za slučitelné se společným trhem (např. podpory ekonomického rozvoje v oblastech s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností, podpory ochrany kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a hospodářské soutěže ve Společenství v míře narušující společné zájmy).

Článek 88 Smlouvy ES v návaznosti na čl. 87 určuje roli Evropské komise v udělování veřejné podpory.

V první řadě stanovuje, že Komise má za úkol ve spolupráci s členskými státy EU zkoumat režimy podpor, které existují v těchto státech. Jestliže zjistí, že podpora, která byla poskytnuta některým státem či ze státních prostředků, není slučitelná se společným trhem podle čl. 87 Smlouvy ES, musí dotyčný stát ve lhůtě, která je stanovena Komisí takovou podporu zrušit nebo upravit. Nedojde-li ve stanovené lhůtě k nápravě, může Komise předložit věc přímo Evropskému soudnímu dvoru.

Rada může na žádost členského státu jednomyslně rozhodnout, že podpora, kterou tento stát poskytuje, má být považována za slučitelnou se společným trhem, jestliže

---

²² Viz kapitola 3.1.

mimořádné okolnosti takové rozhodnutí odůvodňují. V tom případě se jedná o výjimky z obecné neslučitelnosti veřejné podpory stanovené Radou EU. V případě, že Komise zahájila řízení ve věci podpory, bude toto řízení, podáním žádosti členského státu Radě, zastaveno až do doby, kdy se Rada vyjádří. Jestliže tak neučiní do tří měsíců po podání žádosti, rozhodne věc Komise.

Evropská komise musí být včas informována o záměrech členského státu poskytnout či upravit podpory, aby se k dané věci mohla vyjádřit. V mnoha případech přijímá Komise závěr, že se jedná o podporu, která není slučitelná se společným trhem, a proto Komise zahajuje řízení.

Článek 89 Smlouvy ES stanovuje, že Rada může na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijímat kvalifikovanou většinou veškerá potřebná prováděcí nařízení k čl. 87 a 88 Smlouvy ES a také vymezovat druhy podpor, které jsou vyjmuty z tohoto řízení.

Základní znaky veřejné podpory jsou vymezeny v čl. 87 až 89 Smlouvy ES, avšak zvláštní pravidla uplatňování veřejné podpory jsou upravena v jednotlivých nařízeních Evropské komise. Z mnoha existujících nařízeních zabývajících se touto problematikou, budou dále rozebírána, dle mého názoru, dvě základní.

3.3.1 Pravidlo de minimis

Evropská komise byla zmocněna nařízením Rady č. 994/98, aby stanovila prahovou hodnotu, pod kterou je podpora považována za podporu, jež nesplňuje všechny znaky stanovené čl. 87 odst. 1 Smlouvy ES a nepodléhá tedy oznamovací povinnosti vůči Komisi. Z tohoto důvodu vydala Komise 12. ledna 2001 Nařízení č. 69/2001, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis.

Nařízení stanovilo, že celková výše podpory de minimis, která bude poskytnuta jednomu podniku, nesmí v období tří let překročit částku **100 000 €**. Výše stropu nezávisí na formě podpory ani na jejím sledovaném cíli. Využívány jsou tzv. hrubé částky, což jsou částky před srážkou přímé daně a příspěvky jsou vypláceny v hotovosti.

Jestliže poskytuje členský stát určitému podniku podporu de minimis, je povinen firmu informovat o charakteru této podpory a vyžádat si od subjektu úplné údaje o podpoře de minimis, kterou získal během posledních tří let. Členský stát může podporu de minimis poskytnout pouze v případě, pokud v období tří let nedošlo k překročení stanoveného stropu. Podpora de minimis se považuje za poskytnutou v okamžiku, kdy příjemce získá na tuto podporu právní nárok.

Členské státy jsou povinny zaznamenávat a shromažďovat informace, které se týkají použití tohoto nařízení. Záznamy se uchovávají po dobu 10 let od data přidělení podpory. Jestliže Komise písemně zažádá o poskytnutí všech informací, které považuje za nutné k prokázání dodržení podmínek tohoto nařízení, je členský stát povinen informovat Komisi ve lhůtě 20 pracovních dnů nebo delší, která je v žádosti stanovena.

Toto nařízení se vztahuje na podporu poskytnutou podnikům ve všech odvětvích s výjimkou:

- odvětví dopravy a činností, které se týkají výroby, zpracování a uvádění na trh produktů uvedených v příloze I Smlouvy ES (např. maso, mléčné výrobky, obiloviny, káva, čaj, koření, živé rostliny),
- podpory při činnosti spojené s vývozem,
- podpory podmiňující použití domácího zboží na úkor dováženého zboží.

Jelikož platnost nařízení měla vypršet 31. prosince 2006, přijala Komise 15. prosince 2006 Nařízení č. 1998/2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis. Toto nové nařízení zohledňuje dosavadní vývoj inflace a hrubého domácího produktu Společenství.

Nařízení zvyšuje celkovou výši podpory de minimis poskytnuté jednomu podniku v kterémkoli tříletém období na **200 000 €**. Pravidlo de minimis lze použít pouze na tzv. transparentní typy podpor. Transparentní podpora je podpora, pro niž lze přesně vypočítat hrubý ekvivalent podpory.

Podpory skládající se z půjček mohou být považovány za transparentní podpory de minimis, jestliže byl hrubý ekvivalent grantu vypočten s použitím tržních úrokových měr, které byly obvyklé v období udělení grantu. Také podpora ve formě záruk je pokládána za transparentní v případě, že zaručená část půjčky poskytnutá podle režimu záruk nepřesáhne

1 500 000 € na jeden podnik. Pro podniky v odvětví dopravy je tato hranice snížena na 750 000 € na jeden podnik.

Hodlá-li členský stát poskytnout podniku podporu de minimis, je nutné, aby mu sdělil písemně zamýšlenou částku podpory (vyjádřenou jako hrubý ekvivalent podpory) a upozornil jej na charakter podpory de minimis. Před rozhodnutím o použití pravidla de minimis si poskytovatel musí od příslušného podniku vyžádat v písemné či elektronické podobě údaje o všech opatřeních podle pravidla de minimis, která podnik obdržel v předchozích dvou rozpočtových letech a v současném roce. Jestliže podpora nepřesáhla stanovený strop, může členský stát poskytnout podniku novou podporu de minimis.

Nařízení také rozšiřuje oblasti, ve kterých podporu de minimis nelze použít, jedná se o:

- oblast rybolovu a akvakultury,
- oblast prvovýroby zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy ES,
- nabývání vozidel pro silniční nákladní dopravu poskytovanou podnikům provozujícím silniční nákladní dopravu pro cizí potřebu,
- odvětví uhlí,
- export a podpory podmiňující použití domácího zboží na úkor dováženého zboží,
- podpory udělené podnikům v obtížích.

Nově je pravidlo de minimis používáno u dalších tří oblastí. Tou první je doprava, pro toto odvětví je maximální částka podpory stanovena na 100 000 €. Zde se za říleté období považují fiskální roky, které jsou používány k daňovým účelům v příslušném členském státě. Odvětví dopravy je řešeno v Nařízení č. 1998/2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis.

Dále se podpora de minimis poskytuje podnikům v zemědělském odvětví na základě Nařízení Komise č. 1860/2004, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis v zemědělském odvětví a v odvětví rybolovu, a to až do maximální výše 3 000 €.

Poslední oblastí je odvětví rybolovu, kde je na základě Nařízení Komise č. 875/2007, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis v odvětví rybolovu a o změně nařízení č. 1860/2004 stanoven strop pro poskytnutí podpory de minimis 30 000 €.

V České republice může být podporou de minimis:

- podpora v rámci Operačních programů strukturálních fondů v období 2004-2006,
- odpuštění penále a dalších sankcí a odvodů finančními úřady,
- odpuštění penále a dalších sankcí a odvodů Okresní správou sociálního zabezpečení.

3.3.2 Blokové výjimky

Komise vydala 6. srpna 2008 Nařízení č. 800/2008, kterým se v souladu s článkem 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (dále jen Obecné nařízení o blokových výjimkách).

Obecné nařízení o blokových výjimkách bylo koncipováno na pokrytí nejobvyklejších tržních selhání v podobě²³:

- nízké úrovně investování do oblastí vědy, výzkumu a inovací,
- nízké úrovně podnikání žen a nevyužívání plného potenciálu pracovní síly,
- ochrany životního prostředí,
- přístupu k rizikovému kapitálu.

Jeho výhoda spočívá v tom, že zhruba 70 % možných veřejných podpor nemusí být notifikováno (nepodléhá oznamovací povinnosti vůči Komisi). Je ovšem potřebné, aby byly dodržovány všechny povinnosti stanovené Obecným nařízením o blokových výjimkách.

Nařízení také rozlišuje, které veřejné podpory může poskytovatel poskytnout na základě režimů podpory²⁴ a které jako podporu *ad hoc*²⁵.

Mezi kategorie podpor, které jsou slučitelné se společným trhem, patří regionální podpora, investiční podpora a podpora zaměstnanosti určená malým a středním podnikům,

---

²³ Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. *Komise zveřejnila nové nařízení o podpoře* [online]. 2006-2009. [cit. 19. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.compet.cz/verejna-podpora/aktuality-z-verejne-podpory/komise-zveřejnila-nove-narizeni-o-podpore/>>

²⁴ Režim podpory definuje Obecné nařízení o blokových výjimkách jako jakýkoliv akt, na jehož základě může být bez dalších prováděcích opatření poskytnuta jednotlivá podpora pro podniky definované aktem obecným a abstraktním způsobem, a dále akt, na jehož základě může být na určitou dobu a/nebo na neurčitou částku poskytnuta pro jeden nebo několik podniků podpora, která není spojena se zvláštním projektem.

²⁵ Podporu *ad hoc* je Obecným nařízením o blokových výjimkách vymezena jako jednotlivá podpora, která není poskytnuta na základě režimu podpory.

podpora pro podniky nově založené ženami-podnikatelkami, podpora na ochranu životního prostředí, podpora na poradenské služby ve prospěch malých a středních podniků a jejich účast na veletrzích, podpora v podobě rizikového kapitálu, podpora na výzkum, vývoj a inovaci, podpora na vzdělávání a podpora pro znevýhodněné nebo zdravotně postižené pracovníky.

Obecné nařízení o blokových výjimkách se stejně jako Nařízení č. 1998/2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu *de minimis* použije na transparentní podporu. Nařízením jsou stanoveny prahové hodnoty pro jednotlivé režimy podpory nebo pro podporu *ad hoc*, jejich výše a význam bude specifikována u jednotlivých režimů podpor.

V následujícím textu budou, po předchozím obecném vymezení, rozebrány jednotlivé typy blokových výjimek konkrétně.

Regionální investiční podpora a podpora zaměstnanosti

Podporu *ad hoc* lze využít pouze jako doplněk podpory poskytnuté na základě režimů regionální investiční podpory a podpory zaměstnanosti, pokud nepřesahuje 50 % celkové veřejné podpory, která má být investicí poskytnuta. Důležité je, aby byly dodržovány podmínky zachování investice.

Podpora je poskytována v regionech způsobilých pro regionální podporu, které jsou uvedeny ve schválené mapě regionální podpory²⁶ na období 2007-2013 (viz příloha č. 3). V případě velkých podniků musí být investice zachována v regionu, kde se veřejná podpora poskytuje po dobu pěti let od dokončení investice a v případě malých a středních podniků po dobu tří let od dokončení investice.

Prahovou hodnotu regionální podpory platnou v době poskytnutí podpory v daném regionu lze u podpor poskytovaných malým podnikům zvýšit o 20 % a u podpor poskytovaných středním podnikům o 10 %. Toto neplatí u regionálních podpor v odvětví dopravy a u velkých investičních projektů.

---

²⁶ Regionální mapa veřejné podpory určuje maximální míru veřejné podpory, která může být příjemci poskytnuta v daném regionu soudržnosti NUTS II.

Celková výše podpory se počítá z hmotných a nehmotných aktiv či ze mzdových nákladů. Pokud je podpora vypočítávána z hmotných a nehmotných investičních nákladů, musí příjemce podpory zajistit finanční příspěvek ve výši nejméně 25 % způsobilých nákladů, buď z vlastních zdrojů, nebo prostřednictvím externího financování, a to ve formě, která neobsahuje žádnou veřejnou podporu.

Podpora nově založeným malým podnikům

Příjemcem této podpory je malý podnik, který je definován Obecným nařízením o blokových výjimkách jako podnik, jenž zaměstnává méně než 50 osob a jehož roční obrát nepřesahuje 10 milionů €. Podporu lze poskytovat pouze na základě režimu podpory.

Výše podpory nepřesáhne dva miliony € v oblastech čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy ES a 1 milion € v oblastech čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy ES.

Intenzita podpory²⁷ nepřesáhne v regionech, na které se vztahuje výjimka podle čl. 87 odst. 3 písm. a), 35 % způsobilých nákladů vzniklých v prvních třech letech po založení podniku a 25 % ve dvou následujících letech a v regionech, na které se vztahuje výjimka podle čl. 87 odst. 3 písm. c), 25 % způsobilých nákladů vzniklých v prvních třech letech a 15 % ve dvou následujících letech.

Způsobilými náklady jsou např. náklady na právní služby, náklady na poradenství a správní náklady, které přímo souvisejí se vznikem malého podniku, pokud vznikly během prvních pěti let po založení podniku.

Investiční podpora a podpora zaměstnanosti určená malým a středním podnikům

Tyto podpory jsou poskytovány jak na základě režimů podpory, tak i podporou *ad hoc* a lze je realizovat také mimo oblasti, které plně nesouvisí s regionální podporou.

Prahová hodnota oznamovací povinnosti je u tohoto režimu 7,5 milionů € na podnik a investiční projekt. Pokud je tento strop překročen jedná se o veřejnou podporu a podléhá oznamovací povinnosti vůči Evropské komisi.

---

²⁷ Intenzitou podpory se rozumí částka podpory vyjádřená jako procento způsobilých nákladů.

Intenzita podpory nebude vyšší než 20 % způsobilých nákladů u malých podniků a 10 % způsobilých nákladů v případě středních podniků.

Mezi způsobilé náklady v tomto případě patří náklady na investice do hmotného a nehmotného majetku nebo odhadované mzdové náklady za období dvou let u pracovních míst vytvořených v přímé souvislosti s investičním projektem.

Podpora pro podniky nově založené ženami-podnikatelkami

Příjemci těchto podpor jsou malé podniky nově založené ženami-podnikatelkami, které splňují následující podmínky:

- jedna nebo více žen vlastní nejméně 51 % kapitálu, nebo je registrovaným vlastníkem,
- za řízení malého podniku je odpovědná žena.

Výše podpory nesmí přesáhnout 1 milion € na jeden podnik, avšak ročně nesmí výše podpory na jeden podnik přesáhnout 33 % **z výše podpory** (300 000 €).

Intenzita podpory nepřevyší 15 % způsobilých nákladů vzniklých v prvních pěti letech po založení podniku a způsobilými náklady jsou např. poplatky za nájem výrobních zařízení a techniky, náklady na spotřebu energie, vody, topení, správní poplatky náklady na péči o děti a rodičovskou péči.

Podpora na ochranu životního prostředí

Podpory jsou poskytovány na základě režimů podpory a podpory *ad hoc*. Prahová notifikační hodnota činí 7,5 milionů € na podnik a investiční projekt. Podporu na ochranu životního prostředí lze rozdělit do osmi částí:

1. **Investiční podpora umožňující podnikům se řídit přísnějšími normami než jsou normy EU:** Podpořená investice musí splňovat jednu z těchto podmínek – příjemce může bez ohledu na existenci přísnějších vnitrostátních norem, plnit přísnější požadavky než vyžadují platné předpisy EU nebo investice umožňuje, aby příjemce při neexistenci norem Společenství zvyšoval úroveň ochrany životního prostředí. Intenzita podpory nesmí přesáhnout 35 % způsobilých nákladů, jimiž jsou dodatečné investiční náklady nezbytné k dosažení vyšší úrovně ochrany životního prostředí, než vyžaduje právo EU, avšak může být zvýšena o 20 % u malých a o 10 % u středních podniků.

2. **Podpora pro získání nových dopravních prostředků, které splňují přísnější normy, než stanoví pravidla EU, nebo které zvýší úroveň ochrany životního prostředí, pokud norma EU neexistuje:** Investice musí splňovat podmínky uvedené v prvním případě, intenzita podpory je maximálně 35 % způsobilých nákladů, ale může být navýšena o 20 % v případě malých a o 10 % v případě středních podniků.
3. **Podpora na včasné přizpůsobení se malých a středních podniků budoucím normám EU:** Musí být splněny tyto podmínky – norma EU musí být přijata a investice musí být provedena a dokončena nejméně jeden rok přede dnem vstupu příslušné normy v platnost. Intenzita podpory činí 15 % způsobilých nákladů u malých podniků a 10 % u středních podniků, pokud je investice provedena nebo ukončena více než tři roky přede dnem vstupu normy v platnost a 10 % u malých podniků, pokud je investice provedena či ukončena v období jednoho až tří let před vstupem normy v platnost.
4. **Investiční podpora na ochranu životního prostředí pro opatření na úsporu energie:** Intenzita podpory závisí na tom, jestli má být dosaženo vyšší úspory než požadují normy EU nebo jen úspor energie. Jestliže jde o vyšší úspory než požaduje EU, činí intenzita podpory 60 % způsobilých nákladů a může být navýšena o 20 % u malých podniků a o 10 % u středních podniků. Pokud se jedná pouze o úspory energie, intenzita nepřesáhne 20 % způsobilých nákladů a může být navýšena o 20 % v případě malých podniků a o 10 % v případě středních podniků.
5. **Investiční podpora na ochranu životního prostředí na vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektrické energie:** Intenzita podpory nesmí přesáhnout 45 % způsobilých nákladů, intenzita může být navýšena o 20 % u malých podniků a o 10 % u podniků středních.
6. **Investiční podpora na ochranu životního prostředí na podporu energie z obnovitelných zdrojů energie:** Intenzita podpory nesmí být vyšší než 45 % způsobilých nákladů může dojít k navýšení o 20 % u malých podniků a o 10 % u středních podniků. Způsobilými náklady jsou mimořádné náklady, které příjemce nese ve srovnání s konvenční elektrárnou nebo s konvenčním systémem vytápění.
7. **Podpora na ekologické studie:** Intenzita podpory je 50 % způsobilých nákladů, jimiž jsou náklady na studii. Intenzita může být navýšena o 20 % u malých a o 10 % u středních podniků.

8. **Podpora v podobě úlev na ekologických daních:** Režim podpory musí splňovat podmínky Směrnice Rady 2003/96/ES, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny, i když byla podniku přiznána úleva na ekologických daních, musí zaplatit alespoň minimální daň, která je stanovena touto směrnicí. Daňové úlevy se povolují na dobu nejvýše 10 let.

Podpora na poradenské služby ve prospěch malých a středních podniků a jejich účast na veletrzích

Podpory jsou poskytovány na základě režimů podpory a podpory *ad hoc*. Poradenské služby musí být poskytnuty externími poradci, nemají charakter stálé nebo pravidelné činnosti a nesouvisejí s obvyklými provozními náklady podniku na služby (např. daňové poradenství, reklama, právní služby). Prahová hodnota oznamovací povinnosti činí 2 miliony € na podnik a projekt. Intenzita podpory nepřesahuje 50 % způsobilých nákladů.

Podpora na vzdělávání

Podpory jsou poskytovány na základě režimů podpory a podpory *ad hoc*. Nařízení rozlišuje obecné a specifické vzdělávání. Prahová notifikační hodnota je 2 miliony € na projekt vzdělávání. Intenzita podpory nesmí převýšit 25 % způsobilých nákladů u specifického vzdělávání a 60 % způsobilých nákladů u obecného vzdělávání. Intenzita lze navýšit do maximální výšky 80 % způsobilých nákladů, a to o 10 % v případě vzdělávání zdravotně postižených nebo znevýhodněných pracovníků a 10 % u středních podniků a o 20 % u malých podniků. Způsobilými náklady jsou např. osobní náklady školitele, cestovní náklady školitelů a školených osob, náklady na poradenské a konzultační služby.

Podpora pro znevýhodněné a zdravotně postižené pracovníky

Podporu pro znevýhodněné a zdravotně postižené pracovníky lze rozdělit do tří oblastí:

1. **Podpora na nábor znevýhodněných pracovníků:** Tyto podpory jsou poskytovány pouze na základě režimů podpory. Prahová hodnota oznamovací povinnosti činí 5 milionů € na podnik ročně. Intenzita podpory dosahuje 50 % způsobilých nákladů, jimiž jsou mzdové náklady za dobu nejvýše 12 měsíců po náboru, jestliže je zaměstnanec vážně

znevýhodněným pracovníkem mzdové, jsou způsobilé náklady mzdové náklady za dobu 24 měsíců po náboru.

- 2. Podpora pro zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků:** Podpory jsou poskytovány na základě režimů podpory a podpory *ad hoc*. Prahová notificační hodnota se rovná 10 milionům € na podnik ročně. Intenzita podpory nepřesáhne 75 % způsobilých nákladů, což jsou mzdové náklady.
- 3. Podpora na uhrazení dodatečných nákladů na zaměstnávání zdravotně postižených pracovníků:** Podpory jsou poskytovány na základě režimů podpory a podpory *ad hoc*. Prahový notificační strop činí 10 milionů € na podnik ročně. Intenzita podpory nesmí převýšit 100 % způsobilých nákladů. Mezi způsobilé náklady patří náklady jiné než mzdové (např. náklady na přizpůsobení provozovny, náklady na zaměstnávání asistentů).

3.4 Česká legislativa upravující veřejnou podporu

Problematika veřejné podpory není pro Českou republiku žádnou novinkou, její poskytování bylo posuzováno na české území již před vstupem Česka do EU. Náš vstup přinesl v oblasti poskytování veřejné podpory spíše změny procedurálního charakteru.

3.4.1 Situace před vstupem České republiky do EU

Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na straně jedné a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé byla zásadní dohodou, která upravovala vztahy mezi Českem a EU před vstupem. Vlastní jednání o Dohodě byla zahájena 28. ledna 1993 a dne 4. října 1993 byl text Evropské dohody podepsán. S Dohodou vyslovil souhlas Parlament České republiky a byla ratifikována prezidentem republiky. Dne 1. února 1995 vstoupila Evropská dohoda v platnost a byla zveřejněna ve Sbírce zákonů pod číslem 7/1995 Sb..

Evropská dohoda zavazuje obě strany k hospodářské, kulturní a finanční spolupráci v různých oblastech (např. energetika, malé a střední podnikání, školství). Zaměřuje se však také na oblast hospodářské soutěže a veřejné podpory, a to v Oddílu II, čl. 64.

Článek 64 odst. 1 Evropské dohody říká, že jakákoli veřejná podpora, která narušuje hospodářskou soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek nebo výroby určitého zboží, je neslučitelná s řádným působením této dohody.

Evropskou dohodou bylo stanoveno, že Česká republika bude považována, v průběhu prvních pěti let po vstupu dohody v platnost, za zemi s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností. Podle čl. 92 odst. 3 písm. a) Smlouvy zakládající Evropské hospodářské společenství respektive podle čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy ES to znamená, že jakákoli veřejná podpora poskytovaná ze strany České republiky může být považována za slučitelnou se společným trhem. Toto období může být prodlouženo o dalších pět let, jestliže to bude hospodářská situace v České republice vyžadovat.

V této souvislosti byla vydána Prováděcí pravidla, která jednotlivá ustanovení Evropské dohody upřesňují. Pravidla stanovila, že orgánem odpovědným za posuzování slučitelnosti veřejné podpory poskytované na českém území se závazky Dohody bude Ministerstvo financí. Postupem času se ukázaly určité nedostatky tohoto rozhodnutí. Ministerstvo financí nemělo dostatečné pravomoci k posuzování veškeré veřejné podpory, dále bylo řízeno ministrem, který byl součástí vlády České republiky a v uvedených dokumentech nebyl zveřejněn postup, který mělo ministerstvo při posuzování slučitelnosti veřejné podpory plnit. Tato situace byla kritizována ze strany Evropské komise.

Z těchto důvodů byl v České republice přijat zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře (dále jen zákon o veřejné podpoře), který nabyl účinnosti dne 1. května 2000. Tento zákon byl novelizován zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů.

Zákon o veřejné podpoře upravoval postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky České republiky, které vyplývaly z Evropské dohody. Také byla přesunuta pravomoc posuzovat slučitelnost veřejné podpory z Ministerstva financí na Úřad.

Důležitý je taktéž fakt, že zákonem o veřejné podpoře bylo do českého právního řádu implementováno právo ES pro oblast veřejné podpory, a to v době, kdy Česko ještě nebylo členem EU. Plné slučitelnosti však nebylo možné dosáhnout, jelikož podle komunitárního

práva rozhoduje o veřejné podpoře přímo Evropská komise. Ustanovení § 4 zákona o veřejné podpoře definovalo podporu de minimis, podpory, které jsou slučitelné se společným trhem (čl. 87 odst. 2 písm. a), b) Smlouvy ES) a blokové výjimky. Ustanovení § 5 zákona o veřejné podpoře pak vymezovalo podpory, které mohou být považovány za slučitelné se společným trhem (čl. 87 odst. 3 písm. a), b), c), d) Smlouvy ES).

Zákon o veřejné podpoře také stanovil podmínky řízení o povolení výjimek před Úřadem. Řízení se zahajuje buď na základě žádosti, kterou předloží poskytovatel veřejné podpory Úřadu nebo z podnětu samotného Úřadu. Po zhodnocení žádosti je vydáno Úřadem rozhodnutí, zda je podpora slučitelná se závazky České republiky. Úřad měl, dle zákona o veřejné podpoře, pravomoc udělovat pokuty.

Poskytovatel veřejné podpory je povinen informovat Úřad o poskytnuté veřejné podpoře. Úřad vede evidenci poskytnutých veřejných podpor a také kontroluje, jestli byly poskytnuty v souladu s tímto zákonem a zda byla podpora využita v souladu se zákonem o veřejné podpoře. Aby mohla být kontrola provedena, je příjemce veřejné podpory povinen Úřadu předložit úplné a pravdivé informace.

Ustanovením § 13 zákona o veřejné podpoře je Úřadu stanovena povinnost vydat vyhlášku upravující lhůty, ve kterých má být splněna informační povinnost a obsah informační povinnosti (např. označení příjemce, výše a forma veřejné podpory). Úřad dne 24. listopadu 2000 vydal Vyhlášku č. 435/2000 Sb., kterou se stanoví náležitosti informační povinnosti o poskytnuté veřejné podpoře.

3.4.2 Situace po vstupu České republiky do EU

Po vstupu České republiky do EU došlo v oblasti poskytování veřejné podpory ke změnám. Na českém území začalo platit komunitární právo veřejné podpory, a tudíž se česká právní úprava veřejné podpory nesměla od té evropské odklánět. Z tohoto důvodu byl zrušen zákon o veřejné podpoře, který po vstupu Česka do EU nemohl plnit svou funkci, a byl přijat nový zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje (dále jen nový zákon o veřejné podpoře).

Hlavní změnou je přenesení pravomocí a působnosti posuzovat slučitelnost veřejné podpory z Úřadu na Evropskou komisi. Úřad je podle nového zákona o veřejné podpoře

koordinačním, poradenským, konzultačním a monitorovacím orgánem a vykonává tyto činnosti:

- spolupracuje s poskytovatelem veřejné podpory před oznámením veřejné podpory Komisi,
- spolupracuje s Komisí a s poskytovatelem v průběhu řízení před Komisí,
- vede evidenci poskytnutých veřejných podpor na české území a předkládá Komisi výroční zprávu,
- kontroluje plnění pravomocných rozhodnutí Komise o veřejné podpoře
- rozhoduje o ukládání pokut.

Aby mohl Úřad provádět své úkoly efektivně, musí mu být zpřístupněny veškeré informace. Tyto informace předávají Úřadu jak poskytovatelé, tak příjemci veřejné podpory. Jestliže Úřad neobdrží požadované informace, nebo obdrží údaje nepravdivé, může rozhodnout o uložení pokuty.

Řízení, která probíhají před Komisí, se týkají oznámené veřejné podpory, protiprávní veřejné podpory, zneužití veřejné podpory a existujících režimů veřejné podpory, při šetření na místě a v souvislosti s oznámením rozhodnutí.

Dále nový zákon o veřejné podpoře stanovuje, že příjemce je povinen vrátit veřejnou podporu, včetně úroků, jestliže o navrácení rozhodne Komise. K navrácení veřejné podpory vyzve příjemce poskytovatel, který stanoví ve své výzvě také lhůtu k navrácení, jestliže tak neučinila Evropská komise. V případě, že nedojde k navrácení podpory ve stanovené lhůtě, podá poskytovatel proti příjemci žalobu u soudu.

Vyhláška č. 435/2000 Sb., kterou se stanoví náležitosti informační povinnosti o poskytnuté veřejné podpoře je na základě § 9 nového zákona o veřejné podpoře nahrazena novou Vyhláškou č. 207/2005 Sb., o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté veřejné podpoře.

3.5 Role Komise při poskytování veřejné podpory v EU

Evropská komise je orgánem, který hraje při poskytování veřejné podpory v EU klíčovou roli. Jedině ona může rozhodnout o tom, zda jsou opatření, která zakládají veřejnou

podporu, slučitelná se společným trhem a tím pádem poskytnutí veřejné podpory povolit či zamítnout. Také Evropský soudní dvůr v některých rozsudcích uvádí, že podporuje pravomoc Komise posuzovat slučitelnost veřejné podpory se společným trhem a dodává, že tato pravomoc podléhá případnému soudnímu přezkumu. Základní norma, která upravuje řízení před Komisí je čl. 88 Smlouvy ES²⁸. Dne 22. března 1999 vydala Rada k provádění čl. 88 Smlouvy ES nařízení č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy ES (dále jen nařízení Rady).

Nařízení Rady rozlišuje čtyři druhy řízení:

- řízení ve věcech notifikované veřejné podpory,
- řízení o nezákonné veřejné podpoře,
- řízení v případech zneužití veřejné podpory,
- řízení týkající se existujících programů veřejné podpory.

3.5.1 Řízení ve věcech notifikované veřejné podpory

Notifikace, neboli oznamovací povinnost poskytovatele podpory vůči Komisi, je jednou z klíčových povinností v rámci řízení, které se týká veřejné podpory. Členský stát je povinen oznámit Evropské komisi jakýkoliv záměr poskytnutí této podpory, a to pomocí oznamovacích formulářů. Opatření, které podléhá notifikaci, může být realizováno až po vydání příslušného rozhodnutí Komisí. Řízení ve věcech notifikované veřejné podpory je tvořeno dvěma fázemi. První fází je předběžný přezkum notifikace a druhou je formální vyšetřovací řízení.

3.5.1.1 Předběžný přezkum notifikace

Komise je povinna přezkoumat oznámení okamžitě po jeho obdržení. Smyslem přezkumu je, aby Komise předběžně zjistila, zda je určité opatření slučitelné se společným trhem.

---

²⁸ Viz kapitola 3.3.

Komise může dospět k několika závěrům:

- jestliže shledá, že notifikované opatření nezakládá veřejnou podporu, vydá o této skutečnosti rozhodnutí a řízení ukončí,
- jestliže zjistí, že opatření sice zakládá veřejnou podporu, ale tato podpora je slučitelná se společným trhem, vydá Komise rozhodnutí, jež blíže určí, která výjimka podle smlouvy byla použita,
- jestliže shledá, že opatření zakládá veřejnou podporu, která není slučitelná se společným trhem, vydává Komise rozhodnutí o zahájení formálního šetření.

Všechna rozhodnutí mají být vydána do dvou měsíců. Lhůta začíná v den následující po dni obdržení úplného oznámení. Oznámení bude považováno za úplné, jestliže Komise nebude požadovat do dvou měsíců od obdržení další informace. Pokud Komise do uvedené dvouměsíční lhůty nevydá žádné rozhodnutí, považuje se souhlas Komise s podporou za udělený. Členský stát může poskytnout podporu, o které se rozhodovalo, až poté, co podá Komisi předběžnou zprávu.

3.5.1.2 Formální vyšetřovací řízení

Formální vyšetřovací řízení bývá zahájeno rozhodnutím Komise. Rozhodnutí o zahájení formálního šetření je publikováno v Úředním věstníku Evropské unie a má předem stanovený rozsah. Opět může Komise dospět k několika výstupům:

- notifikované opatření nezakládá veřejnou podporu, o tomto faktu vydá Komise rozhodnutí,
- jestliže Komise shledá, že pochybnosti o slučitelnosti byly členským státem odstraněny, rozhodne, že je podpora slučitelná se společným trhem (dále jen kladné rozhodnutí),
- Komise může ke kladnému rozhodnutí připojit podmínky, za kterých může být podpora pokládána za slučitelnou se společným trhem a může stanovit povinnosti pro umožnění kontroly plnění rozhodnutí (podmínečné rozhodnutí),
- jestliže Komise zjistí, že notifikovaná podpora není slučitelná se společným trhem, rozhodne, že podpora nebude poskytnuta (záporné rozhodnutí).

Rozhodnutí musí být vydáno nejpozději ve lhůtě 18 měsíců od jejího zahájení.

3.5.2 Řízení o nezákonné veřejné podpoře

V tomto typu řízení půjde o opatření zakládající veřejnou podporu, které bylo realizováno bez oznámení Evropské komisi, nebo bylo uskutečněno před tím, než Komise vydala své rozhodnutí. V praxi se hlavním zdrojem informací o nezákonné veřejné podpoře stávají stížnosti konkurentů, důležitý je také monitoring prováděný Komisí.

Komise je povinna prověřit všechny získané informace a naopak má právo požadovat nezbytné podklady a informace od členských států. Členský stát je povinen Komisi tyto podklady poskytnout.

Komise u tohoto vyšetřování vydává stejné druhy rozhodnutí jako v předchozím případě. Není zde stanovena lhůta, ve které má být rozhodnutí vydáno, což znamená, že může být v případě nezákonné veřejné podpory vydáno v řádu let. Důsledkem rozhodnutí může být pozastavení a provizorní navrácení veřejné podpory.

3.5.3 Řízení v případech zneužití veřejné podpory

Evropská komise je o zneužití veřejné podpory²⁹ opět informována na základě stížnosti některého z konkurentů příjemce. V tomto případě začne Komise případ vyšetřovat. Samozřejmě bude po daném členském státě požadovat poskytnutí informací. Výsledkem vyšetřovacího řízení bude jedno z výše uvedených rozhodnutí. V případě, že Komise shledá, že došlo ke zneužití veřejné podpory, vydá rozhodnutí o neslučitelnosti této veřejné podpory se společným trhem a uloží její navrácení.

3.5.4 Řízení týkající se existujících programů veřejné podpory

Komise je povinna průběžně ověřovat systémy (programy) existujících veřejných podpor v rámci členských států a má právo vyžadovat důležité informace k přezkumu existujících programů veřejné podpory. Jestliže shledá, že programy nejsou slučitelné

---

²⁹ Zneužití veřejné podpory definuje čl. 1 písm. g) nařízení Rady jako situaci, kdy příjemce veřejné podpory využije Evropskou komisí schválenou veřejnou podporu, která byla shledána slučitelnou se společným trhem, v rozporu s jejím rozhodnutím.

se společným trhem, sdělí členskému státu svá stanoviska a vyzve ho, aby se k dané věci vyjádřil, následně vydá Komise doporučení, které obsahuje vhodná opatření jako:

- podstatnou změnu programu veřejné podpory,
- zavedení příslušných procedurálních postupů,
- zrušení programu veřejné podpory.

Záleží pouze na členském státu, zda vhodná opatření přijme. V případě, že ano je těmito opatřeními vázán, jestliže členský stát opatření nepřijme, může Komise zahájit formální vyšetřovací řízení. Výsledkem tohoto řízení je ukončení realizace programu.

4 Uplatňování pravidel EU v oblasti veřejné podpory v ČR

Po uvedení do problematiky hospodářské soutěže a jejího možného narušení poskytnutím veřejné podpory ve dvou předchozích teoreticky zaměřených kapitolách, se třetí kapitola bude zabývat dvěma konkrétními případy poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu a zkoumáním, zda je tato podpora slučitelná se společným trhem či nikoli. Bude zde také uvedeno několik statistických dat, která budou názorně demonstrovat poskytování veřejné podpory v ČR v letech 2000 až 2007.

4.1 Veřejná podpora v ČR před vstupem do EU

Zákonem o veřejné podpoře byla přenesena pravomoc posuzovat slučitelnost veřejné podpory z Ministerstva financí na Úřad³⁰, který pravidelně až do roku 2003³¹ vydával výroční zprávy z veřejné podpory. Z těchto zpráv je patrné v jaké výši a do jakých odvětví veřejná podpora plynula.

4.1.1 Veřejná podpora v ČR v roce 2000

Celkový objem podpory v roce 2000 se vyšplhal k částce 14,6 mld. Kč³². To oproti roku 1999 znamenalo pokles o 71 %. Tento propad však neovlivnil rapidní pokles podpory ve sledovaných sektorech, nýbrž rozdílný přístup k celé problematice v rámci nově účinného zákona o veřejné podpoře.

V souladu s právem EU došlo k přehodnocení veškerých opatření, která zakládala možnost existence veřejné podpory. Zejména tato skutečnost se odrazila ve výši evidované veřejné podpory, neboť při výpočtu její výše došlo k vyloučení těch opatření, která byla sice uváděna v předchozích zpracováních výroční zprávy, ovšem dle nové metodiky již nebyla považována za veřejnou podporu. Nově bylo také přihlíženo pouze ke skutečně zrealizované veřejné podpoře, nikoli k té, jež byla pouze schválena.

---

³⁰ Viz kapitola 3.4.1.

³¹ Monitorování veřejné podpory v ČR po roce 2003 viz kapitola 4.2

³² Použitím kursu 35,6139 Kč/1€, činila celková veřejná podpora v roce 2000 **410** mil. €.

Největší objem veřejné podpory směřoval v tomto roce do sektoru dopravy (7,01 miliardy Kč). Největším příjemcem tak byla státní organizace České dráhy, která vyčerpala podporu ve výši přes 6,96 mld. Kč! Naproti tomu šly nejmenší prostředky do oblasti ochrany ŽP, kam v celkovém součtu plynula částka okolo 500 tisíc Kč.

Tab. č. 4.1: Veřejná podpora v ČR v roce 2000

v tisících Kč	dotace	půjčky na nízký úrok	záruky	ostatní	počet příjemců
Podpory poskytované Státním fondem ŽP	85	458	0	0	8
Správa skládek použitých olejů	20 600	0	0	0	1
Úspora energie	41 337	15 848	0	0	84
Výzkum a vývoj	952 504	29 498	0	0	217
Záchrana a restrukturalizace	0	0	0	145 474	1
Malé a střední podniky	231 900	1 081 000	561 500	469 500	2 531
Podpora investic	93 640	0	0	0	5
Úhelné a ostatní hornictví (dotace na útlum)	2 857 200	0	0	0	12
Úhelné a ostatní hornictví (ekologická dotace)	204 250	0	0	0	9
Podpora ohrožených regionů	179 800	0	0	0	15
Doprava	7 088 100	0	0	0	8
Podpora na zaměstnanost a rekvalifikaci	620 000	0	0	0	53

Zdroj: http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Sekce_VP/Zpravy/VP00.pdf, vlastní zpracování

4.1.2 Veřejná podpora v roce 2001

Celkový objem veřejné podpory v roce 2001 vzrostl o 35,3 mld. Kč na 49,9 mld. Kč³³. Od roku 2001 je ve statistikách sledován i cestovní ruch. Na navýšení celkové podpory se největší měrou podílel nárůst pomoci na restrukturalizaci a záchranu (83% z celkové výše podpory – tj. 41,4 mld. Kč).

Tab. č. 4.2: Veřejná podpora v roce 2001

³³ Použitím kursu 34,0703 Kč/1€, činila celková veřejná podpora v roce 2001 **1 464,7** mil. €.

v tisících Kč	dotace	půjčky na nízký úrok	záruky	daňové a jiné úlevy z povinných plateb	ostatní	počet příjemců
Podpory poskytované Státním fondem ŽP	15 267	6 433	0	0	0	32
Správa skládek použitých olejů	20 600	0	0	0	0	1
Úspora energie	508 811	0	0	0	0	64
Výzkum a vývoj	938 900	10 600	0	0	0	240
Záchrana a restrukturalizace	0	0	550 000	337 538	40 553 990	7
Malé a střední podniky	1 469 200	0	0	0	0	7 100
Podpora investic	700 800	0	0	0	0	21
Úhelné a ostatní hornictví (dotace na útlum)	2 783 200	0	0	0	0	23
Úhelné a ostatní hornictví (ekologická dotace)	247 400	0	0	0	0	12
Podpora ohrožených regionů	626 792	0	0	0	0	150
Doprava	646 600	0	0	0	0	6
Podpora na zaměstnanost a rekvalifikaci	385 902	0	0	0	0	12
Cestovní ruch	122 900	0	0	0	0	72

Zdroj: http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Sekce_VP/Zpravy/VP01.pdf, vlastní zpracování

Životní prostředí se opět ocitlo na opačném pólu tabulky. Pokles zaznamenala i odvětví výzkumu a vývoje, podpory určené pro malé a střední podniky. Nejmarkantnější pokles se projevil v dopravě.

4.1.3 Veřejná podpora v roce 2002

Celková míra veřejné podpory v tomto roce více než dvojnásobně stoupla na 101,5 mld. Kč³⁴.

Na pomyslném prvním místě opět skončila restrukturalizace, která směřovala především do bankovního sektoru³⁵. Tyto nepopulární kroky, které výrazně zatížily výdajovou stranu státního rozpočtu, můžeme dnes do značné míry ocenit. Dokázaly oddlužit a poměrně výrazně stabilizovat bankovní sektor. Tato skutečnost spolu s orientací bank na neamerické kapitálové trhy pomáhá zmírnit dopady tzv. globální ekonomické krize.

Tab. č. 4.3: Veřejná podpora v roce 2002

³⁴ Použitím kursu 30,8121 Kč/1€, činila celková veřejná podpora v roce 2002 **3 295,6** mil. €.

³⁵ 80 mld. Kč bylo využito na oddlužení Československé obchodní banky.

v tisících Kč	dotace	půjčky na nízký úrok	záruky	daňové a jiné úlevy z povinných plateb	ostatní	počet příjemců
Podpory poskytované Státním fondem ŽP	12 614	1 044	0	0	0	19
Správa skládek použitých olejů	20 600	0	0	0	0	1
Úspora energie	31 430	0	0	0	0	63
Výzkum a vývoj	1 106 427	0	0	0	0	165
Záchrana a restrukturalizace	0	0	0	146 410	90 185 910	7
Malé a střední podniky	493 800	296 900	669 800	0	465 700	10 978
Podpora investic	2 085 051	0	0	0	0	41
Úhelné a ostatní hornictví (dotace na útlum)	105 509	0	0	0	0	3
Úhelné a ostatní hornictví (ekologická dotace)	8 000	0	0	0	0	3
Podpora ohrožených regionů	560 065	0	0	0	0	124
Doprava	4 702 252	108 655	0	0	0	6
Podpora na zaměstnanost a rekvalifikaci	1 124 970	0	0	0	0	371
Cestovní ruch	185 526	0	0	0	0	92

Zdroj: http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Sekce_VP/Zpravy/VP02.pdf, vlastní zpracování

4.1.4 Veřejná podpora v roce 2003

Objem veřejné podpory zaznamenal v tomto roce poměrně výrazný pokles, a to na 71,1 mld. Kč³⁶. Největší mírou se na tom podílel pokles veřejné podpory pro bankovní sektor, spadající do oblasti restrukturalizace a záchrany. Důvodem bylo postupné ukončování čerpání podpory schválené v minulých letech v uvedeném odvětví.

Tab. č. 4.4: Veřejná podpora v roce 2003

v tisících Kč	dotace	půjčky na nízký úrok	záruky	daňové a jiné úlevy z povinných plateb	ostatní	počet příjemců
Podpory poskytované Státním fondem ŽP	1 465	417	0	0	0	47
Úspora energie	22 410	0	0	0	0	42
Výzkum a vývoj	1 184 308	0	0	0	0	234
Záchrana a restrukturalizace	0	750 000	1 685 420	118 669	0	6
Malé a střední podniky	0	0	0	0	2 017 700	3 804
Podpora investic	632 148	0	0	0	0	62
Úhelné a ostatní hornictví	1 347 800	0	0	0	0	25
Doprava	5 106 393	0	0	0	0	6
Podpora na zaměstnanost a rekvalifikaci	13 400	0	0	0	0	58
Cestovní ruch	120 378	0	0	0	0	72

Zdroj: http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Sekce_VP/Zpravy/VP_2003.pdf, vlastní zpracování

4.2 Veřejná podpora v ČR po vstupu do EU

Se vstupem ČR do EU souvisí i přechod pravomocí a působnosti posuzovat slučitelnost veřejné podpory se společným trhem z Úřadu na Komisi. Nutné legislativní změny byly provedeny novým zákonem o veřejné podpoře.³⁷ Proto byly výroční zprávy

³⁶ Použitím kursu 31,844 Kč/1€, činila celková veřejná podpora v roce 2003 **2 233,4** mil. €.

³⁷ Viz kapitola 3.4.2.

z veřejné podpory vydávány Úřadem pouze do roku 2003. Informace o poskytnuté podpoře lze nyní vyhledat na stránkách Evropské komise, popřípadě Evropského statistického úřadu.

Níže uvedená tabulka nabízí komparaci v jednotlivých letech co do výše podpory a rozdělení do jednotlivých sektorů, které jsou pro sestavování statistik veřejné podpory směrodatné. Z údajů je patrné, že od roku 2004 jsou výdaje na veřejnou podporu neustále rostoucí.

Příčinou je především oblast horizontálních cílů. Konkrétně se jedná o regionální podporu, výzkum a vývoj, stejně jako podpora malého a středního podnikání. Téměř konstantní je výše veřejné podpory pro zemědělskou sféru. Hodnota podpory se pohybuje kolem 160 mil. €.

Díky výrazně rostoucímu českému HDP, je podíl veřejné podpory na HDP konstantní. Přestože se výdaje od roku 2004 téměř zdvojnásobily, podíl na HDP vzrostl pouze o 0,1 % na 0,7 % HDP.

Tab. č. 4.5: Veřejná podpora v letech 2004 až 2007

V milionech €	2004	2005	2006	2007
Zemědělství	169,7	157,9	167,0	163,9
Rybolov	21,6	2,6	2,7	3,1
Horizontální cíle	278,7	465,2	598,7	765,4
Kultura				10,8
Zaměstnanost	2,0	1,4	37,0	18,7
Životní prostředí	44,4	9,6	21,3	3,8
Regionální podpora	117,5	255,2	263,5	300,2
Výzkum a vývoj	57,1	106,4	158,8	181,3
Malé a střední podniky	57,0	90,7	108,4	171,0
Podpora na rekvalifikaci	0,8	1,9	9,7	17,7
Ostatní				62,0
Sektory	49,6	1,7	2,3	1,1
Hornictví	14,5			
Finanční služby	19,7	0,3	1,4	
Průmyslová výroba	15,4	1,4	0,8	1,1
Doprava	2,5	3,4	4,8	4,3
Veřejná podpora celkem	522,2	630,9	775,4	938,0
Veřejná podpora v % HDP	0,6	0,6	0,7	0,7

Zdroj: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/stat_table_cz.xls, vlastní zpracování.

4.3 Veřejná podpora v ČR v praktických příkladech

Jelikož je dotace³⁸ „nejčistší“ a nejčtenější forma podpory, byly vybrány k posouzení dva praktické případy zabývající se právě touto problematikou.

Dotací se rozumí, dle § 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů v platném znění (dále jen rozpočtová pravidla), peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté právnickým nebo fyzickým osobám na stanovený účel.

Rozpočtová pravidla dále stanoví, že o poskytnutí dotace rozhoduje poskytovatel na základě žádosti podané příjemcem dotace. Jestliže je žádosti o poskytnutí dotace vyhověno, je vydáno písemné rozhodnutí, které obsahuje zejména identifikaci příjemce a poskytovatele dotace, poskytovanou částku, dále pak účel, na který je dotace určena, a lhůtu, v níž má být účelu dosaženo.

Pokud jsou takto poskytnuté peněžní prostředky neoprávněně použity, dochází k porušení rozpočtové kázně a osoba, která rozpočtovou kázeň porušila, je povinna provést prostřednictvím místně příslušného finančního úřadu odvod finančních prostředků do státního rozpočtu. Za prodlení s odvodem je porušitel povinen zaplatit penále ve výši 0,1 % z částky odvodu za každý den prodlení.

Povinnost odvodu tedy vzniká ze zákona v okamžiku porušení rozpočtové kázně, nevzniká po kontrole finančním úřadem či jiným kontrolním orgánem. Vzhledem k tomu, že povinnost odvodu vzniká ze zákona, může příjemce odvést odvod na účet finančního úřadu okamžitě po zjištění porušení rozpočtové kázně. Prakticky dochází spíše k uložení odvodu místně příslušným finančním úřadem. Právo vystavit platební výměr je finančnímu úřadu dáno zákonem č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, kde v ustanovení § 1 písm. j) se říká, že územní finanční orgány jsou správní úřady vykonávající správu odvodů za porušení rozpočtové kázně. Platebním výměrem je příkázáno příjemci dotace odvést finanční prostředky do státního rozpočtu ve lhůtě 30 dnů od jeho doručení. Příjemce je v neposlední řadě poučen i o možnosti podat v 30 denní lhůtě odvolání. Jestliže práva podat

---

³⁸ Viz kapitola 3.2.

odvolání využije, rozhoduje o tomto opravném prostředku buď finanční úřad, který platební výměr vydal (plné nebo částečné vyhovění odvolání), nebo rozhoduje finanční ředitelství.

Příjemce dotace má také možnost požádat o prominutí placení odvodu a penále, odůvodněnou žádost podává u finančního úřadu, který vydal platební výměry a tento ji postoupí přes finanční ředitelství k rozhodnutí Ministerstvu financí.

První řešený případ se týká přijetí dotace k úhradě mzdových nákladů u nově vyhrazeného pracovního místa, druhý pak řeší poskytnutí dotací Ministerstvem zemědělství. Oba případy jsou skutečné, avšak pro zachování zákonem stanovené mlčenlivosti byly údaje o příjemcích pozměněny.

4.3.1 Dotace poskytnutá úřadem práce

Dne 22. září 2005 byla mezi úřadem práce a společností Alfa³⁹ uzavřena Dohoda o vyhrazení pracovního místa - úhrada mzdových nákladů (dále jen Dohoda). Účelem Dohody bylo vyhrazení pracovního místa pro uchazeče o zaměstnání evidovaného úřadem práce a stanovení výše, doby poskytování a způsobu úhrady dotace zaměstnavateli (viz příloha č. 4).

Článek II Dohody vymezuje podmínky, na základě kterých bude společnost Alfa poskytnuta daná dotace. Těmito podmínkami jsou:

- zřízení místa projektového manažera pro uchazeče o zaměstnání evidovaného na úřadu práce,
- přijetí uchazeče do pracovního poměru ode dne 1. října 2005,
- sjednání pracovního poměru na dobu nečitou,
- použití dotace na krytí skutečně vyplacených mezd a jejich náhrad, včetně pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění.

---

³⁹ Společnost Alfa nabízí své služby jak podnikatelům, tak obcím. Zajišťuje např. poradenské služby v oblasti ekonomiky podniku, daní a účetnictví, pomáhá při založení podniku a výběru vhodné formy podnikání, sestavuje a posuzuje podnikatelské plány a také řídí projekty zaměřené na rozvoj malého a středního podnikání.

Jestliže je dotace poskytnuta zaměstnavateli neprávem, je zaměstnavatel povinen vrátit celou dotaci nebo její poměrnou část, a to ve lhůtě a způsobem, který je stanoven ve výzvě úřadu práce.

Úřad práce se zavazuje poskytnout společnosti Alfa dotaci na vyhrazené pracovní místo ve výši 70 % celkových mzdových nákladů, maximálně však do výše 8 000 Kč za měsíc po dobu jednoho roku a to od 1. října 2005 do 30. září 2006. Dotace je splatná do 30 kalendářních dnů od předložení vyúčtování vyplacené mzdy zaměstnance.

Úřad práce má právo kontrolovat plnění závazků, které vyplývají z Dohody a jelikož je dotace poskytnuta ze státního rozpočtu České republiky, má právo kontrolovat dodržování podmínek, jak již bylo uvedeno výše, i příslušný finanční úřad. Ten je oprávněn v případě nedodržení podmínek Dohody nařídit odvod finančních prostředků do státního rozpočtu a stanovit penále. Nedodržení podmínek poskytnutí dotace je porušením rozpočtové kázně.

Dle Článku VII Dohody je zaměstnavatel povinen předložit úřadu práce kopii pracovní smlouvy nejpozději do 10 pracovních dnů od vzniku pracovního poměru. V případě skončení pracovního poměru zaměstnance, který byl přijat na místo vytvořené na základě Dohody, musí zaměstnavatel oznámit úřadu práce den, způsob a důvod skončení. Společnost Alfa je také povinována každý měsíc vykazovat a doručovat úřadu práce mzdové náklady. Smluvní strany se dohodly, že pokud tuto podmínku zaměstnavatel nesplní, nebude úhrada mzdových prostředků za daný měsíc provedena.

Dohoda nabyla účinnosti dnem podpisu obou smluvních stran, účinnosti pozbývá 30. září 2006. Jestliže dojde ke skončení pracovního poměru před tímto datem, pozbývá účinnosti dnem skončení pracovního poměru.

Zaměstnavatel podepsal se svým budoucím zaměstnancem pracovní smlouvu dne 26. září 2005. Pracovní smlouva stanovuje, že zaměstnanec nastoupí do práce 1. října 2005 a bude vykonávat práci projektového manažera. Pracovní smlouva byla uzavřena na dobu neurčitou s tříměsíční zkušební dobou. Výše platu činí 15 000 Kč měsíčně. Práva a povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance se řídí ustanoveními zákoníku práce a dalšími pracovněprávními předpisy (viz příloha č. 5).

Jak již bylo zmíněno, dodržování podmínek poskytnutí dotace kontroluje finanční úřad, a proto byla dne 25. července 2007 zahájena kontrola. Předmětem kontroly byly prostředky ze státního rozpočtu poskytované společnosti Alfa prostřednictvím úřadu práce na základě Dohody.

Celková výše dotace, která byla v období od 1. října 2005 do 30. září 2006 poskytnuta společnosti Alfa úřadem práce, činila 96 000 Kč. Hrubá mzda se v tomto období rovnala 203 552 Kč a sociální a zdravotní pojištění, které za zaměstnance hradil zaměstnavatel, činilo 71 241 Kč.

Kontrolou zjistil finanční úřad porušení podmínek stanovených Dohodou (porušení rozpočtové kázně). V Dohodě bylo ujednáno, že zaměstnavatel předloží úřadu práce kopii pracovní smlouvy nejpozději do 10 pracovních dnů od vzniku pracovního poměru. Lhůta pro předložení uplynula dne 14. října 2005. Společnost Alfa však kopii pracovní smlouvy předložila poskytovateli až 5. prosince 2005. Za porušení rozpočtové kázně byl finančním úřadem vystaven platební výměr na odvod a penále. Dnem porušení rozpočtové kázně byl 15. říjen 2005. Zaměstnavateli byla správcem daně uložena povinnost odvést do státního rozpočtu odvod v celkové výši 96 000 Kč a s ním související penále ve výši 47 472 Kč. Proti tomuto rozhodnutí se však bylo možné odvolat ve lhůtě 30 dnů ode dne, který následoval po doručení tohoto rozhodnutí.

Společnost Alfa zaplatila předepsaný odvod a penále na účet finančního úřadu a zároveň využila práva podat odvolání proti výše uvedenému rozhodnutí finančního úřadu. V tomto odvolání navrhuje Společnost Alfa odvolacímu orgánu, aby byl vystavený výměr bez náhrady zrušen a svůj návrh zde společnost Alfa také odůvodnila.

Zaměstnavatel ve svém odvolání uvádí, že důvodem pro vydání rozhodnutí bylo údajné porušení rozpočtové kázně, když úřadu práce byla pozdě předána na vědomí pracovní smlouva uzavřená mezi příjemcem a budoucím zaměstnancem. Toto posouzení bylo dle společnosti Alfa nesprávné, jelikož Dohoda ze dne 22. září 2005 byla zcela a v souladu s příslušnými právními předpisy naplněna. Poskytnutá dotace byla použita v souladu se stanoveným účelem, a to na pokrytí 70 % mzdových nákladů projektového manažera. Navíc v čl. V (Porušení rozpočtové kázně) Dohody není uvedeno jako případ porušení rozpočtové kázně nepředložení kopie pracovní smlouvy úřadu práce ve stanovené lhůtě.

Opožděné dodání kopie pracovní smlouvy, tedy nelze považovat za žádný taxativně vymezený zákonný důvod, a i když se jedná o porušení sjednané smluvní povinnosti, nedošlo k porušení podmínek, za kterých byla příslušná dotace poskytnuta. Z právního hlediska pak porušením dohody, nedošlo k porušení rozpočtové kázně ve smyslu rozpočtových pravidel.

Finanční úřad vyhodnotil odvolací námitky společnosti Alfa a učinil závěr, že odvolání nelze vyhovět, a proto postoupil podané odvolání k rozhodnutí odvolacímu orgánu, jímž je finanční ředitelství. To přezkoumalo odvoláním napadené rozhodnutí a dospělo k závěru, že se neztotožňuje s názorem správce daně, který posoudil nedodržení povinnosti jako porušení rozpočtové kázně.

V Článku V Dohody je uvedeno, že porušením rozpočtové kázně je nedodržení podmínek poskytnutí dotace podle čl. II Dohody. Vzhledem k tomu, že povinnost předložit ve stanovené lhůtě úřadu práce kopii pracovní smlouvy, není čl. V upravena, nelze její nedodržení považovat za porušení rozpočtové kázně a tím pádem ji postihnout odvodem za porušení rozpočtové kázně. Z těchto důvodů finanční ředitelství rozhodlo o **zrušení** napadeného rozhodnutí.

4.3.1.1 Prozkoumání slučitelnosti podpory se společným trhem

K prozkoumání slučitelnosti poskytnuté podpory se společným trhem je třeba si připomenout čtyři základní znaky, které musí být společně splněny, aby se o veřejnou podporu jednalo:

- opatření je poskytnuto státem nebo ze státních prostředků,
- vytváří výhodu určitému podniku či odvětví výroby,
- narušuje či hrozí narušením hospodářské soutěže na vnitřním trhu EU,
- ovlivňuje obchod mezi členskými státy EU.

První podmínka je splněna, neboť dotace k úhradě mzdových nákladů u nově vyhrazeného pracovního místa byla poskytnuta jak ze státních prostředků, tak orgánem státní správy, jímž je v tomto případě úřad práce. Úřady práce jsou orgány státní správy, jež jsou přímo podřízeny Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR, konkrétně jeho sekci politiky zaměstnanosti a trhu práce.

Finanční výpomoc ve výši 70 % mzdových nákladů jistě znamená oproti konkurenci jisté zvýhodnění, avšak pouze v případě, že by konkurenti nevyužili obdobnou možnost, nabízenou úřadem práce. Hypoteticky však lze uvažovat o naplnění druhého znaku, neboť v konečném důsledku tato úspora znamená snížení nákladů společnosti Alfa, a druhé kritérium je tudíž zcela jistě naplněno.

V tomto konkrétním případě se státní dotace zdá být poměrně malým přispěním. Vystává tak otázka, zda vůbec dokáže ovlivnit oblast podnikání, ve které se společnost Alfa pohybuje. V sektoru finančního poradenství panuje výrazná konkurence, navíc společnost Alfa by jen stěží mohla výrazně profitovat z podpory v takovéto výši, a tak se dá o narušení soutěže úspěšně pochybovat. Ovšem obecně lze říci, že snížení cen služeb, které by bylo podpořeno státní dotací, narušuje hospodářskou soutěž. Proto i třetí kritérium považujeme za splněné.

Obdobně se stavím i k možnosti ovlivnit obchod mezi členskými státy EU. Společnost Alfa se koncentrovala na mikroregion Moravskoslezsko, a proto zde existuje teoretická snaha zahraničních firem pokusit se prorazit ve stále dynamicky se rozvíjející oblasti podnikání, navíc v době, kdy severní Morava a Slezsko zažívají období obnoveného ekonomického rozkvětu. V úvahu připadají především polské či slovenské podniky.

Na základě čtyř kumulativně splněných podmínek tedy dojdeme k závěru, že se skutečně v případě společnosti Alfa jedná o **veřejnou podporu**. Nyní se tedy budeme zabývat její slučitelností se společným trhem. Smlouva ES v článku 87 vymezuje situace, ve kterých je veřejná podpora slučitelná se společným trhem⁴⁰. Po prostudování smlouvy ES však dojdeme k názoru, že na tento případ se článek 87 nevztahuje. Podle smlouvy ES se tedy jedná o **veřejnou podporu neslučitelnou se společným trhem**.

Dalším kritériem pro hodnocení slučitelnosti podpory je její výše. Nařízení Komise č. 69/2001, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis platné v posuzovaném období definovalo podporu de minimis, která je slučitelná se společným trhem⁴¹. V období tří let nesměla částka poskytnutá jednomu podniku přesáhnout 100 000 €. Za předpokladu, že společnost Alfa neobdržela jinou finanční výpomoc ze státního rozpočtu

---

⁴⁰ Viz kapitola 3.3.

⁴¹ Viz kapitola 3.3.1.

než dotaci k úhradě mzdových nákladů u nově vyhrazeného pracovního místa, spadá poskytnutá dotace do podpory de minimis a je tedy **slučitelná se společným trhem**.

Vzhledem k roku poskytnutí dotace se nyní už jen hypoteticky budu zabývat využitím Obecného nařízení o blokových výjimkách. V prosinci 2006 bylo přijato nové Nařízení Komise č. 1998/2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis, kterým byla zvýšena celková výše podpory de minimis na 200 000 €. Pokud by společnost Alfa obdržela v tříletém časovém období dotaci, jež by přesáhla požadovanou hranici a vyčerpala tím povolenou podporu de minimis, bylo by v posuzovaném případě možné zkoumat, zda poskytnutá dotace není i přesto slučitelná se společným trhem, a to z důvodů uplatnění blokové výjimky zaměřené na znevýhodněné a zdravotně postižené pracovníky⁴². V Dohodě uzavřené mezi poskytovatelem a příjemcem dotace však není uvedena podmínka vytvoření pracovního místa pro zdravotně postiženou osobu, a proto není možné blokovou výjimku uplatnit a poskytnutá podpora by byla veřejnou podporou nespádající pod výjimku.

4.3.2 Dotace poskytnuté Ministerstvem zemědělství

Ministerstvo zemědělství poskytlo, na základě Smlouvy o poskytnutí podpory, panu Přemyslu Oráči dotaci ve výši 550 935 Kč, a to na zmírnění následků škod způsobených na porostech nedostatkem vodních srážek v období od dubna roku 2000 do června téhož roku. Tato dotace byla zemědělcům poskytnuta v roce 2001.

V roce 2002 získal pan Oráč dotaci ve výši 17 301 Kč na zlepšení zdravotního stavu vyráběné produkce pšenice, ječmene, kvality produkce řepky, sóji, hrachu a bobu. Dotace byla poskytnuta v rámci podpůrného programu Podpora zlepšování zdravotního stavu polních plodin.

V téže roce rozhodlo Ministerstvo zemědělství na základě žádosti dle § 14 odst. 3 rozpočtových pravidel, že poskytne žadateli také dotaci na zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce v rámci podpůrného programu Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích (viz příloha č. 6). Předmětem podpory bylo

---

⁴² Viz kapitola 3.3.2.

vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech a celková výše dotace činila 179 361 Kč (rozsah podpory byl 56 940 Kč/ha).

Podmínkou pro poskytnutí dotace je splnění kritérií daného podpůrného programu. Základními kritérii jsou:

1. o dotaci může požádat pouze podnikatel,
2. oblastí podpory je zemědělství a rostlinná výroba,
3. sledovaným cílem je zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele a vinných hroznů,
4. dotace má investiční charakter,
5. maximální rozsah podpory je 60 000 Kč/ha vybudované kapkové závlahy.

Dále je příjemce podpory, vzhledem k investičnímu charakteru dotace, **povinen** podnikat s dotovaným hmotným investičním majetkem **minimálně 10 let** od data vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace. Za neplnění této podmínky se nepovažuje likvidace předmětu podpory v důsledku živelné pohromy.

Příjemce dotace musí vrátit obdržené finanční prostředky do státního rozpočtu v případě, že prodá, či daruje majetek investičního charakteru pořízený z poskytnuté dotace dříve, než je stanoveno v rozhodnutí.

Jestliže nemůže příjemce podpory z vážných důvodů splnit účel podpory, je povinen okamžitě informovat Ministerstvo zemědělství a navrhnout jiný způsob řešení. Ministerstvo zemědělství může novým rozhodnutím převést poskytnutou dotaci, včetně práv a povinností, na jinou osobu, která bude splňovat stanovené podmínky.

Na základě plánu kontrol provedl příslušný finanční úřad kontrolu všech tří poskytnutých dotací, která byla zaměřena na zjištění, zda byly finanční prostředky získané od Ministerstva zemědělství použity účelově a zda nedošlo k porušení rozpočtové kázně.

V případě první dotace ve výši 550 935 Kč, která byla Ministerstvem zemědělství poskytnuta v roce 2001, nebyly kontrolou zjištěny žádné nedostatky, jež mají za následek stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně. V rámci kontrolní činnosti bylo ověřeno,

že jednotlivé výměry orné půdy rámci všech dotovaných programů příjemce dotace v kontrolovaném období skutečně obhospodařoval.

U druhé dotace z roku 2002 také nebyly finančním úřadem zjištěny nedostatky, které by vedly k porušení rozpočtové kázně. Pan Oráč nakoupil v souladu se Zásadami úředně uznané osivo v celkovém množství 9,612 tuny ječmene. Množství nakoupeného osiva bylo ověřeno z předložené faktury. Rozsah podpory byl stanoven ve výši 1 800 Kč za jednu tunu osiva. Celková výše dotace na nákup úředně uznaného osiva činila 17 301 Kč⁴³.

U dotace, která byla zemědělcovi poskytnuta za účelem zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce v rámci podpůrného programu Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích, bylo finančním úřadem zjištěno porušení rozpočtové kázně, a to v celkové výši 92 678 Kč.

Pan Oráč obhospodařoval půdu o výměře 3,15 ha a rozsah podpory byl stanoven ve výši 56 940 Kč na jeden hektar vybudované kapkové závlahy. Celková výše dotace se rovnala 179 361 Kč⁴⁴. V tomto bodě bylo splněno kritérium daného podpůrného programu. Jak již bylo uvedeno, maximální rozsah podpory je programem stanoven na 60 000 Kč na jeden hektar vybudované kapkové závlahy.

Zemědělec požádal finanční úřad v roce 2006 o vydání souhlasu s ukončením činnosti ze zdravotních důvodů a magistrát následně vydal potvrzení o vyřazení z evidence.

Výše uvedenou kontrolou zjistil finanční úřad, že pan Oráč porušil podmínku pro použití dotace vázící se k době používání dotovaného majetku, která je podpůrným programem stanovena na 10 let. Kapková závlaha byla příjemci dotace předána do užívání v listopadu roku 2001 a byla příjemcem využívána do září roku 2006, kdy pan Oráč ukončil svou podnikatelskou činnost.

Vzhledem k tomu, že příjemce dotace nepodnikal s majetkem po celou stanovenou dobu, došlo k neoprávněnému použití prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, a to ve výši 92 678 Kč. Za období, kdy pan Oráč neoprávněně používal prostředky ze státního

---

⁴³ Výpočet – $1\,800 * 9,612 = 17\,301$ Kč

⁴⁴ Výpočet – $3,15 * 56\,940 = 179\,361$ Kč

rozpočtu, musel zaplatit penále ve výši 0,1 % denně. Finanční úřad přikázal příjemci dotace vrátit část poskytnutých finančních prostředků včetně penále do státního rozpočtu vydáním platebních výměrů. Vyměřené částky měl zemědělec zaplatit do 30 dnů od doručení platebních výměrů. Pan Oráč si však požádal o posečkání s placením a jeho žádosti bylo vyhověno.

Zároveň požádal pan Oráč Ministerstvo financí o prominutí odvodu a penále. Pan Oráč měl vážné zdravotní důvody, které mu bránily splnit podmínky stanovené Ministerstvem zemědělství, a měl o nich toto ministerstvo informovat. Toto však neučinil a dotace, včetně práv a povinností, nemohla být tím pádem převedena na jinou osobu. Pan Oráč ale využil jiné možnosti, a to podání žádosti o prominutí odvodu. Žádost odůvodnil tím, že své závazky po ukončení zemědělské činnosti ze zdravotních důvodů předal smlouvou ze září 2006 na svého syna, který majetek užívá dosud.

Ministerstvo financí na základě doporučení finančního ředitelství žádosti vyhovělo a prominulo panu Oráči odvod ve výši 92 678 Kč a dále penále ve výši 14 088 Kč.

4.3.2.1 Prozkoumání slučitelnosti podpory se společným trhem

K prozkoumání slučitelnosti poskytnuté podpory se společným trhem je třeba opět zkoumat, zda čtyři základní znaky, které musí být společně splněny, aby se o veřejnou podporu jednalo, byly naplněny.

Dotace ve výši 179 361 Kč byla poskytnuta Ministerstvem zemědělství, to znamená, že byla poskytnuta státem ze státních prostředků v rámci podpůrného programu Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích. Z uvedeného vyplývá, že je první znak splněn.

Finanční prostředky, které byly poskytnuty panu Oráči na vybudování kapkové závlahy, znamenají pro příjemce výhodu ve srovnání s jeho konkurencí, která tuto dotaci neobdržela. Díky tomu, že pan Oráč získal dotaci, nemusel do vybudování závlahy investovat vlastní prostředky v plné výši, což mu přináší úsporu ve formě nižších nákladů.

K posouzení, zda přijaté finanční prostředky mohly narušit hospodářskou soutěž, by bylo potřebné mít k dispozici doklady o pořízení závlahy. Tyto informace jsem však k dispozici neměla, a proto jsem provedla propočet výdajů nutných pro vybudování této závlahy.

Za předpokladu, že zemědělec potřeboval na jeden metr čtvereční pozemku jeden metr kapkových trubek včetně příslušenství, kdy průměrná cena za tuto jednotku činí 8 Kč, pořídil by závlahu na celý pozemek za 252 000 Kč. Ze státních prostředků obdržel, jak je výše uvedeno 197 361 Kč, což je 71 % z celkové ceny závlahy. S použitím finančních prostředků státu vybudoval pan Oráč kapkovou závlahu v ovocných sadech a tím došlo ke zkvalitnění pěstovaného ovoce prodávanému za stejnou nebo nižší cenu než konkurence. Z toho vyplývá, že mohlo dojít k narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu EU.

Ovocné sady zemědělce se nacházejí v jižní části Olomouckého kraje. Jeho ovoce je konkurenceschopnější, neboť je kvalitnější, může být prodáváno za nižší cenu a tímto je ovlivněn obchod mezi členskými státy EU.

Výše uvedenou analýzou čtyř základních znaků, jsem dospěla k závěru, že poskytnutá dotace **může být veřejnou podporou**.

Nařízením Komise č. 69/2001, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis platném v posuzovaném období byla stanovena podpora de minimis ve výši 100 000 €. Pan Oráč získal v průběhu tří let v součtu 747 597 Kč finanční podpory ze státního rozpočtu, čímž splnil limit stanovený uvedeným nařízením a podpora jemu poskytnutá je **podporou slučitelnou se společným trhem**.

Pokud by pan Oráč získal dotace po účinnosti Nařízení Komise č. 1860/2004, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis v zemědělském odvětví a v odvětví rybolovu⁴⁵, kde byla stanovena podnikům v zemědělském odvětví podpora de minimis do maximální výše 3 000 €, byla by maximální výše podpory de minimis překročena. Ministerstvo zemědělství by proto jako poskytovatel podpory muselo oznámit Evropské komisi záměr poskytnutí podpory. Komise by následně věc posoudila a rozhodla, zda

---

⁴⁵ Viz kapitola 3.3.1.

je podpora slučitelná se společným trhem a tím pádem poskytnutí veřejné podpory povolila nebo zamítla.

Z pohledu možnosti získání veřejné podpory je nutné také vyhodnotit i Ministerstvem financí prominuté penále ve výši 14 088 Kč⁴⁶. K prominutí došlo za účinnosti Nařízení Komise č. 1860/2004. Jelikož výše prominutého penále nepřesáhla stanovenou hranici 3 000 €, jednalo se o **podporu de minimis**.

Z rozebraných případů je zřejmé, že zjišťování, zda poskytnutá podpora je či není slučitelná se společným trhem, je složitým procesem. Pro přiblížení tohoto procesu jsem si vybrala „nejčistší“ formu podpory, kterou jsou dotace. Jak již bylo uvedeno na začátku této kapitoly, je poskytnutí dotace vydáním peněžních prostředků ze státního rozpočtu. I přes toto nastavené zjednodušení, nabízí případy uvedené v této kapitole několik variant řešení a z toho vyplývá jednoznačný závěr, každý případ podpory musí být řešen individuálně, i když se na první pohled mohou dva případy jevit jako totožné.

---

⁴⁶ Viz kapitola 3.3.1.

5 Závěr

Z obsahu diplomové práce je zřejmé, že jednotlivé právní normy upravující oblast veřejné podpory jsou obsaženy, jak v pramenech primárního (čl. 87 až 89 Smlouvy ES) a sekundárního práva (např. Nařízení Komise č.69/2001, o použití článků 87 a 88 Smlouvy ES na podporu de minimis), tak v právním řádu České republiky (zákon o veřejné podpoře).

Cílem diplomové práce byla podrobná analýza prostředků poskytovaných podnikatelům ze státního rozpočtu s využitím vybraných praktických případů.

Z prostudování základních předpisů týkajících se veřejné podpory vyplývá, že veřejná podpora není definována jednoznačně, ale jen souborem znaků, a z jejich aplikace v konkrétních případech je zřejmé, že je tento postup praktický. Při posuzování, zda finanční prostředky vynaložené státem jsou veřejnou podporou, tedy nejde o hodnocení formy poskytnutí (např. dotace, daňové úlevy, státní záruky, zvýhodněné úvěry), ale v každém jednotlivém případě musí být zkoumáno, zda je kumulativně naplněn soubor definovaných znaků.

Článek 87 Smlouvy ES definuje uvedeným způsobem pojem veřejná podpora a stanovuje veřejnou podporu slučitelnou se společným trhem. Na tento obecný rámec navazují nařízení Evropské komise, ve kterých jsou řešena zvláštní pravidla pro uplatňování veřejné podpory.

Česká republika se vypořádala s legislativním řešením problému poskytování veřejné podpory poprvé v roce 1995, kdy vstoupila v platnost Evropská dohoda a na ní navazující Prováděcí pravidla. Pravidla byla následně kritizována Evropskou komisí a z těchto důvodů byl v roce 2000 přijat zákon o veřejné podpoře. Z uvedeného je patrné, že se Česká republika zabývala problémem veřejné podpory podstatně dříve, než vstoupila do EU.

Po vstupu České republiky do EU nemohl zákon přijatý v roce 2000 plnit svou funkci, a proto byl v roce 2004 přijat zákon nový. Vstupem ČR do EU doznala samozřejmě změn i řízení o veřejné podpoře. Zatímco před vstupem vedl řízení a povoloval výjimky Úřad, po vstupu musela tato činnost přejít na Komisi a Úřad se stal poradenským a monitorovacím orgánem.

Na základě získaných teoretických poznatků se jevílo smysluplným aplikovat tyto na praktických případech. K analýze byly vybrány situace, kdy podnikatelé obdrželi prostředky formou dotace. Smysluplným se tento krok jevil proto, že uvedená forma je na první pohled nejčistší formou podpory, a proto pro zkoumání nejjednodušší. Po nastudování konkrétních případů uvedených v diplomové práci, však lze konstatovat, že podat jednoznačné stanovisko, zda dochází či nedochází k poskytnutí veřejné podpory, není ani u této formy jednoduché.

Informace získané z předložených anonymizovaných spisů, byly podrobeny rozboru, zda jsou kumulativně splněny všechny čtyři základní podmínky, kterými je definována veřejná podpora. Právě tento rozbor ukázal, že vždy musí být posouzen každý detail každého konkrétního případu. A nelze obecně uzavřít, že dva podnikatelé pracující ve stejném oboru, kteří obdrží dotaci ve stejné výši a ve stejném programu, budou vyhodnoceni z pohledu veřejné podpory shodně.

Proto také nelze ve zkoumaných případech učinit jednoznačný závěr, že poskytnutá podpora je slučitelná se společným trhem. Tento závěr je sice ve čtvrté kapitole u jednotlivých situací vyjádřen, ale jen s ohledem na to, že se předpokládá, že jak podnikatel s vytvořeným pracovním místem, tak zemědělec již jiné finanční prostředky neobdrželi, a proto poskytnuté dotace spadají do podpory de minimis.

Na závěr lze říci, že ani poskytovatelé finančních prostředků a ani Evropská komise nemají v řízeních o veřejné podpoře jednoduchou roli.

Seznam použité literatury

Knihy:

1. BŘEZINOVÁ, Olga; JUREČKA, Václav; a kolektiv. MIKROEKONOMIE Základní kurs. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. 268 s. ISBN 80-7078-771-6.
2. ČTVRTNÍKOVÁ, Iлона; JABŮRKOVÁ, Milena; MAUROVÁ, Eva; ŠKERÍKOVÁ, Dana; VÁŇA, Lukáš. Veřejná podpora a veřejné zakázky po vstupu do EU. Praha: Linde, 2005. 175 s. ISBN 80-7201-528-1.
3. HON, Martin. Hospodářská soutěž. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. 55 s. ISBN 80-244-1459-7.
4. HOŘEJŠÍ, Bronislava; MACÁKOVÁ, Libuše; SOUKUP, Jindřich; SOUKUPOVÁ, Jana. Mikroekonomie. 4. rozšířené vyd. Praha: Management Press, 2006. 573 s. ISBN 80-7261-150-8.
5. KINCL, Michael. Veřejná podpora v Evropské unii. 1. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2004. 148 s. ISBN 80-7273-097-5.
6. NERUDA, Robert; RAUS, David. Hospodářská soutěž po vstupu ČR do EU. 1. vyd. Brno: CP Books, 2005. 359 s. ISBN 80-251-0394-3.
7. TÝČ, Vladimír. Základy práva Evropské unie pro ekonomy. 4. aktualizované vyd. Praha: Linde, 2004. 306 s. ISBN 80-7201-478-1.
8. ŽÁK, Milan; a kolektiv. Velká ekonomická encyklopedie. 2. rozšířené vyd. Praha: Linde, 2002. 887 s. ISBN 80-7201-381-5.

Elektronické publikace:

9. MORAVEC, Ondřej. Hospodářská soutěž a její vliv na konkurenceschopnost české ekonomiky [online]. 2006. [cit. 27. 12. 2008]. Dostupné z WWW: <<http://is.muni.cz/do/1456/soubory/oddeleni/centrum/papers/wp2006-18.pdf>> ISSN 1801-4496.
10. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Výroční zpráva o veřejné podpoře v České republice za rok 2000 [online]. 2001. [cit. 16. 4. 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Sekce_VP/Zpravy/VP00.pdf>.

11. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Výroční zpráva o veřejné podpoře v České republice za rok 2001 [online]. 2002. [cit. 16. 4. 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Sekce_VP/Zpravy/VP01.pdf>.
12. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Výroční zpráva o veřejné podpoře v České republice za rok 2002 [online]. 2003. [cit. 16. 4. 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Sekce_VP/Zpravy/VP02.pdf>.
13. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Výroční zpráva o veřejné podpoře v České republice za rok 2003 [online]. 2004. [cit. 16. 4. 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Sekce_VP/Zpravy/VP_2003.pdf>.

Právní předpisy:

14. ASPI. 7/1995 Sb. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé [online]. 1991 - 2009. [cit. 7. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1995/sb02-95.pdf>>.
15. Česká daňová správa. Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech [online]. 2006. [cit. 12. 3. 2009]. Dostupné z WWW: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/182_874.html>.
16. Eur-lex. Nařízení Komise č. 69/2001, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis [online]. 2001. [cit. 12. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=258067:cs&lang=cs&list=258067:cs,&pos=1&page=1&nbl=1&pgs=10&hwords=&checktexte=checkbox&visu=#texte>>.
17. Eur-lex. Nařízení Komise č. 1998/2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy na podporu de minimis [online]. 2006. [cit. 12. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=438292:cs&lang=cs&list=438292:cs,&pos=1&page=1&nbl=1&pgs=10&hwords=&checktexte=checkbox&visu=#texte>>.
18. Eur-lex. Nařízení Komise č. 800/2008, kterým se v souladu s článkem 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem [online]. 2008. [cit. 14. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/Notice.do?val=476812:cs&lang=cs&list=476812:cs,&pos=1&page=1&nbl=1&pgs=10&hwords=&checktexte=checkbox&visu=#texte>>.

19. Eur-lex. Nařízení Rady č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy ES [online]. 2000. [cit. 20. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1999R0659:20070101:CS:PD>>.
20. Euroskop. Smlouva o založení Evropského společenství [online]. 2002. [cit. 28. 1. 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.euroskop.cz/gallery/2/756-smlouva_o_es_nice.pdf>.
21. LexData. Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů [online]. 2001. [cit. 30. 1. 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.lexdata.cz/lexdata/sb_free.nsf/c12571d20046a0b20000000000000000/c12571d20046a0b241256a3b004dba70?OpenDocument>.
22. LexData. Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře [online]. 2000. [cit. 16. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.lexdata.cz/lexdata/sb_free.nsf/c12571cc00341df1c12566af007f1a09/c12571cc00341df1c12568ab005f2787?OpenDocument>.
23. LexData. Zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje [online]. 2004. [cit. 17. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.lexdata.cz/web/sb_free.nsf/c12571d20046a0b20000000000000000/c12571d20046a0b2c1256e83002d02c6?OpenDocument>.
24. Ministerstvo financí České republiky. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů v platném znění [online]. 2006. [cit. 11. 3. 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/zakony_1155.html>.
25. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Vyhláška č. 207/2005 Sb., o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté veřejné podpoře [online]. 2005. [cit. 17. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/VP/CR/vyhlaska207_05.pdf>.

WWW stránky:

26. Czechinvest. Veřejná podpora a de minimis [online]. 1994 - 2009. [cit. 23. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/verejna-podpora>>.
27. Czechinvest. Finanční podpora investic [online]. 1994 - 2009. [cit. 10. 3. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky>>.

28. eDotace.cz. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách [online]. 2007. [cit. 10. 3. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.edotace.cz/4650/podpora-zakladni-informace/>>.
29. EurActiv.cz. Komise zveřejnila mapu regionální podpory pro ČR na období 2007-2013 [online]. 2004-2009. [cit. 2. 3. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/clanek/komise-zveejnila-mapu-regionln-podpory-pro-r-na-obdob-2007-->>>.
30. European Commision. State Aid control [online]. 2009. [cit. 28. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/index_en.html>.
31. European Commision. European Competition Network [online]. 2009. [cit. 26. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/competition/ecn/more_details.html>.
32. European Commision. Directorate General for Competition [online]. 2009. [cit. 1. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://ec.europa.eu/dgs/competition/mission/>>.
33. European Commision. State aid by sector/objective in the Czech Republic [online]. 2004. [cit. 16. 4. 2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/stat_table_cz.xls>.
34. Euroskop. Asociační dohoda [online]. 2008. [cit. 16. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/167/sekce/asociacni-dohoda/>>.
35. Evropská komise. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž [online]. 2009. [cit. 1. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/dgs/competition/index_cs.htm>.
36. Evropská komise. Kontrola státní podpory [online]. 2009. [cit. 20. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/competition/consumers/stateaid_cs.html>.
37. Evropský sociální fond v ČR. Veřejná podpora a podpora de minimis [online]. 2009. [cit. 24. 3. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.esfcr.cz/file/6496/>>.
38. Regionální rada. Co je to veřejná podpora [online]. 2007-2008. [cit. 21. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.rr-moravskoslezsko.cz/regionalni-rada/co-je-to-verejna-podpora>>.
39. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Základní pojmy z oblasti hospodářské soutěže [online]. 2006-2008. [cit. 10. 11. 2008]. Dostupné z WWW: <<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/zakladni-pojmy/>>.

40. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Komise zveřejnila nové nařízení o podpoře [online]. 2006-2009. [cit. 19. 2. 2009]. Dostupné z WWW: <<http://www.compet.cz/verejna-podpora/aktuality-z-verejne-podpory/komise-zveřejnila-nove-narizeni-o-podpore/>>.

Ostatní zdroje:

- 41. Poznatky ze semináře pořádaného Agenturou BOVA dne 27.11.2008 na téma Veřejná podpora v příkladech, přednášející JUDr. Michael Kincl
- 42. Podklady poskytnuté Finančním ředitelstvím v Ostravě, materiály Ministerstva financí a Finančního ředitelství v Ostravě
- 43. Anonymizovaný spis řešící dotaci poskytnutou úřadem práce společnosti Alfa
- 44. Anonymizovaný spis řešící dotaci poskytnutou Ministerstvem zemědělství panu Přemyslu Oráči

Seznam zkratk a symbolů

ČR	Česká republika
ECN	Evropská soutěžní síť
ES	Evropská společenství
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
OPPP	Operační program Průmysl a podnikání
€	Euro

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 30. dubna 2009

.....
Bc. Andrea Dostálová

Adresa trvalého pobytu studenta:

J.Maluchy 2/25

Ostrava 3, 70030

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vyhlášky Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Příloha č. 2: Organizační struktura Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Příloha č. 3: Regionální mapa intenzity veřejné podpory pro ČR na období 2007-2013

Příloha č. 4: Dohoda o vyhrazení pracovního místa – úhrada mzdových nákladů

Příloha č. 5: Pracovní smlouva

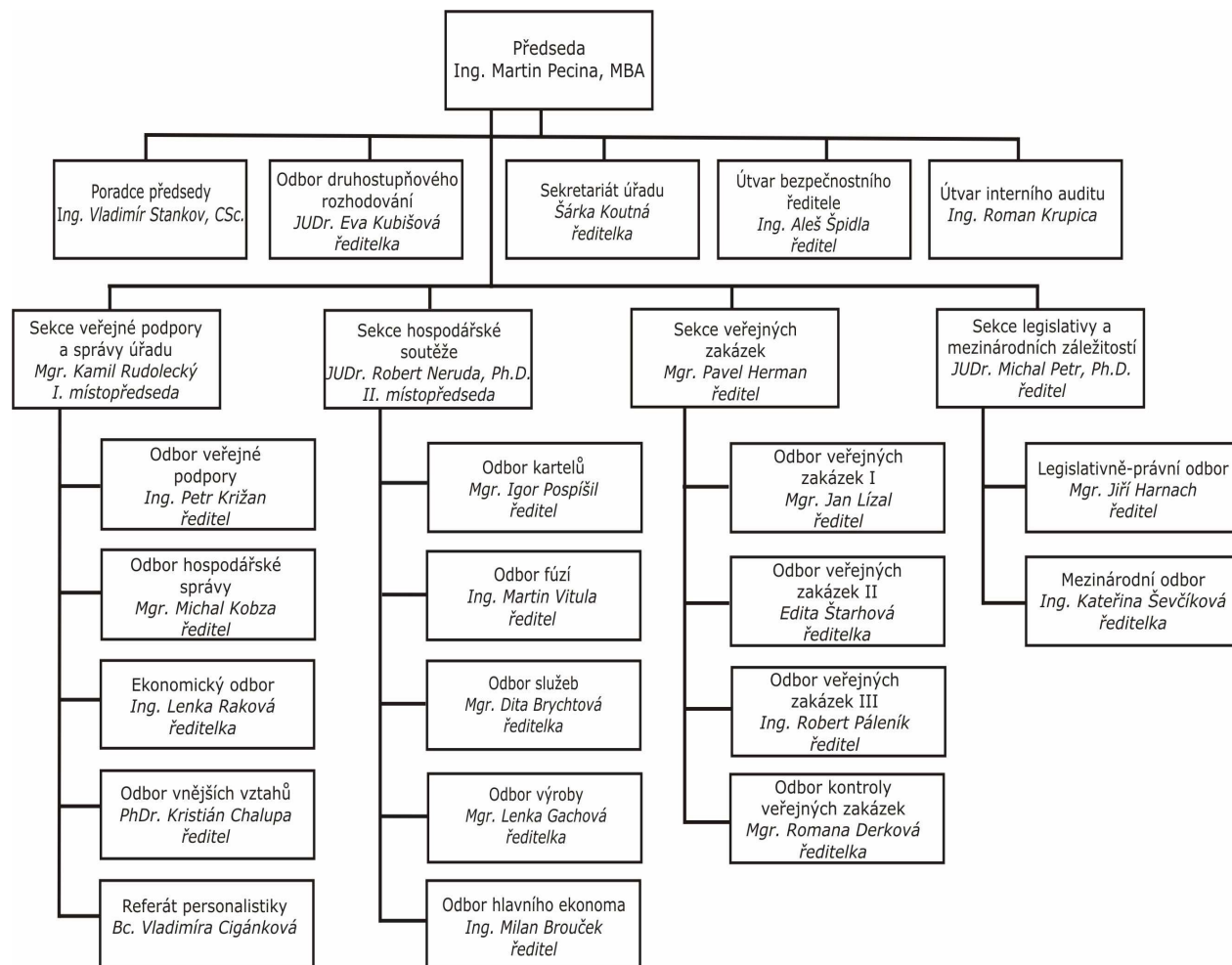
Příloha č. 6: Rozhodnutí o poskytnutí dotace

Příloha č. 1: Vyhlášky Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Mezi vyhlášky Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže patří:

- Vyhláška Úřadu č. 198/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy vertikálních dohod,
- Vyhláška Úřadu č. 199/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy dohod o výzkumu a vývoji,
- Vyhláška Úřadu č. 200/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy dohod o poskytování technologií,
- Vyhláška Úřadu č. 201/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy dohod o specializaci,
- Vyhláška Úřadu č. 202/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy dohod v oblasti pojišťovnictví,
- Vyhláška Úřadu č. 203/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy dohod týkajících se konzultací o cenách v osobní letecké dopravě a přidělování volného letištního času,
- Vyhláška Úřadu č. 205/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy dohod v oblasti drážní, silniční a vnitrozemské vodní dopravy,
- Vyhláška Úřadu č. 31/2003 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, pro určité druhy vertikálních dohod o distribuci a servisu motorových vozidel, ve znění vyhlášky č. 245/2003 Sb..

Příloha č. 2: Organizační struktura Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

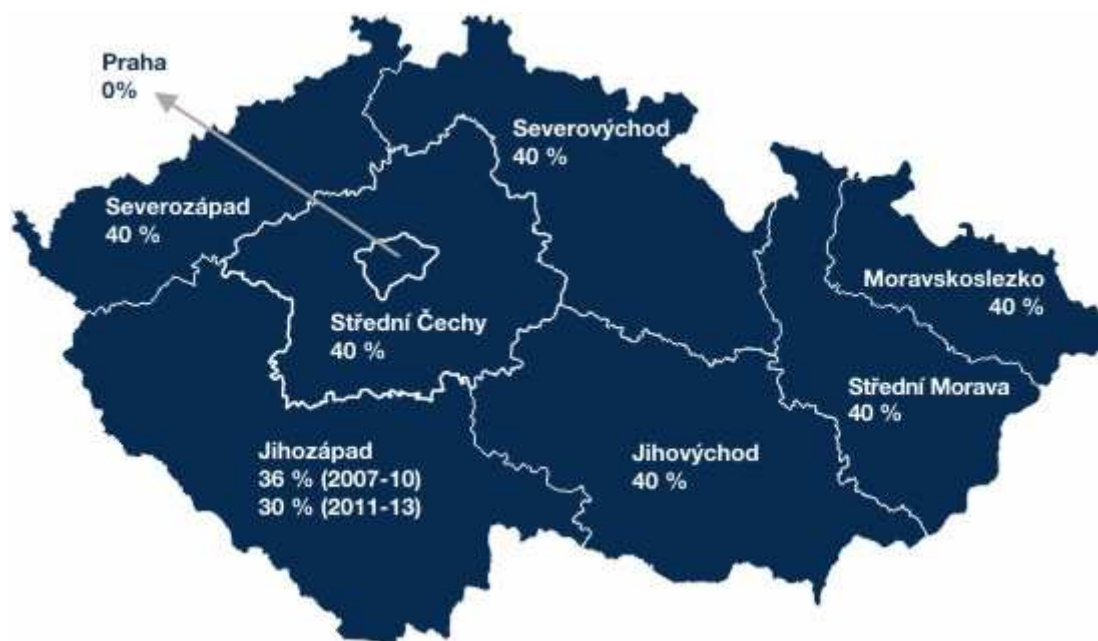

Zdroj: <http://www.compet.cz/o-uradu/organizacni-struktura/>

Příloha č. 3: Regionální mapa intenzity veřejné podpory pro ČR na období 2007-2013

Název regionu soudržnosti NUTS II	Intenzita veřejné podpory (v % z nákladů)
Moravskoslezsko	40
Střední Čechy	40
Severozápad	40
Střední Morava	40
Severovýchod	40
Jihovýchod	40
Jihozápad	30 (36 % do 1. 1. 2011)
Praha	0 (netýká se OPMP a OPPI)

Zdroj: <http://www.czechinvest.org/verejna-podpora>, vlastní zpracování

Zdroj: <http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky>

Příloha č. 4: Dohoda o vyhrazení pracovního místa – úhrada mzdových nákladů

Příloha č. 5: Pracovní smlouva

Příloha č. 6: Rozhodnutí o poskytnutí dotace